

Paulus nakerek bodik ema sarani sia iha kota Roma

Paulus nahuu nakerek nodi tabe

¹ Hakerek ne'e nosi ha'u, Paulus. Na'i Maromak boi nola ha'u, nodi foti ha'u kdadi klosan. Hodi nunia, ha'u kdadi Yesus Kristus ain-liman, kodi simu serwisu atu kbaa keke Niakaan Manfatin Di'ak iha nabee dei.

²⁻³ Uluk aan, Na'i Maromak babilan kedan, nebee Niakaan mako'an sia nakerek nola Manfatin Di'ak nia iha Hakerek Moon laran. Iha Hakerek nia, Na'i Maromak nameno atu solok Oan Yesus, nebee dadi ema raiklaran. Baa oras ne'e, Na'i Maromak mamenon nia dadi ti'an, tan Yesus moris iha raiklaran ti'an. Nia dadi ema raiklaran nosi Na'i Daud husar-binan. ⁴ Mais Nia moos Na'i Maromak Oan, tan Nia moon manesak no Na'i Maromak. Nosi ikus, Na'i Maromak nodi Niakaan beran, nalo Yesus moris nikar nosi mate. Tan lia nia, ita bele hatene ha'ak, Yesus Kristus nia, Na'i Maromak Oan, mak itakaan Na'in.

⁵ Yesus natudu laran di'ak baa ha'u, nodi solok ha'u atu kbaa katak Niakaan lia di'ak iha fatin hotu-hotu. Nia nakara nebee ema lahoos Yahudi sia moos fiar baa Nia no tuir Niakaan dalam moris. Tan lia nia, ha'u moos kakara nebee ema nosi klubun hotu-hotu fiar baa Nia no tuir Niakaan dalam moris.

⁶ Nunia moos, emi iha kota Roma. Emi mai hosi klubun wa'in, hosi fatin lear. Yesus Kristus boi nola emi ti'an, dadi Niakaan ema. ⁷ Tan lia

nia, ha'u kakerek lia ne'e bodik emi iha Roma. Ha'u ksolok tabe kodi foo katene ka'ak, Na'i Maromak nadomi emi. Nia moos nusu nebee emi dadi ema mak moris moon.

Kamulak nebee itakaan Ama Maromak no itakaan Na'i Yesus Kristus natudu laran di'ak baa emi, nodi foo moris manek no dame.

Paulus nakara baa naree hutun sarani sia iha kota Roma

⁸ Ha'u kahuu kakerek ne'e kodi kamulak sera dodan baa Na'i Maromak, tan Yesus Kristus serwisu iha emikaan neon ti'an. Ha'u moos sera dodan, tan ema hotu-hotu mak nein iha ukunrai Roma rain dale nosi emikaan fiar baa Yesus.

⁹ Loron-kalan ha'u la kanawa kamulak bodik emi. Lia ne'e tebes. Na'i Maromak du'uk natene. Ha'u kserwisu bodik Nia kodi neon tomak atu keke Niakaan Oan Manfatin Di'ak. ¹⁰ Sura oras kamulak, ha'u kakro'an nune'e: "Aaa, Na'i Maromak! Ha'u du'uk la katene dalan nunabee. Mais kalo tuir Ita Boot beer, loke dalan nebee ha'u kbele baa karee ha'ukaan mamaluk sia iha Roma."

¹¹ Kamulak nunia, tan ha'u kbeer karee emi, atu kakbiit emikaan neon kodi Na'i Maromak Kmalar Lulik beran, nebee emi dadi Na'i Maromak eman mak fiar hetak biit. ¹² Ne'e na'ak, kalo ha'u kdadi mai kein ko emi, ita bele hakbiit malu neon, to'o hetak fiar.

¹³ Mamaluk sia mak ha'u kadomi! Nebee emi hatene, dala wa'in ti'an ha'u kakara baa karee emi iha Roma. Mais to'o oras ne'e, la dadi dauk. Mais kalo ha'u kdadi mai, kaloon nebee ema wa'in hetak fiar baa Yesus Kristus, hanesan ema

iha fatin seluk sia. Hodi nunia, ha'ukaan serwisu noo folin.✧

¹⁴⁻¹⁵ Ha'u kmusti keke Yesus Manfatin Di'ak baa ema hotu-hotu. Baa ema mak natene lia Yunani no ema mak natene lia seluk sia. Baa ema boot no ema ki'ik. Baa ema mak sakola no ema mak la sakola. Tan lia nia, ha'u kadi'a aan ti'an atu kbaa Roma, nebee keke Manfatin Di'ak baa emi iha nebaa.

Yesus Manfatin Di'ak noo beran sori nola ema hotu-hotu

¹⁶ Ha'u la kmoe keke Yesus Manfatin Di'ak. Tan Manfatin nia nodi Na'i Maromak beran sori nola ema hotu-hotu nosi sala. Ema Yahudi sia rona uluk Manfatin nia, foin ema klubun seluk sia.✧

¹⁷ Manfatin nia natudu Na'i Maromak dalan atu naloos ema. Lia nia bele dadi kalo ema fiar baa Nia. Hakerek Moon na'ak,
 “Ema musti fiar baa Na'i Maromak lai,
 foin Nia nafoli sia na'ak, ema loos.
 Tan ema mak fiar baa Na'i Maromak
 netan moris.”✧

Na'i Maromak nahibu ema mak se'i kotuk baa Nia

¹⁸ Na'i Maromak katak ti'an nune'e: kalo ema se'i kotuk baa Nia, no ema nalo aat oi-oik, Nia la simu hahalok nunia. Ema oin nunia natene ti'an saa mak loos, mais sia sei nalo aat luku dei. Sia moos seten ema seluk to'o la natene tenik lia loos. Etuk, Na'i Maromak atu natuun kastikar baa sia nosi lale'an. ¹⁹⁻²⁰ Sia la noo lia krarain ida kois nodi naloos aan, tan Na'i Maromak lisan malorek ti'an. Nia natudu baa ema hotu-hotu. Masik ita la bele haree Nia, hori Nia nase'i lale'an

no raiklaran, ita ema raiklaran bele haree saa mak Nia nase'i hodi hatene Niakaan maka'as no Niakaan beran. Tan lia nia, la noo ema ida kois mak bele naloos aan na'ak, "Ha'u la katene lia Maromak."

²¹ Tebes. Ema nia sia natene Maromak lisan, mais sia la no'uk simu Nia. Sia la no'uk lo'u-sudur baa Nia. Sia moos la no'uk sera dodan baa Nia. Tan lia nia, siakaan kakutak nahutan aan, to'o la natene tenik lia loos. Sia dadi benar no nase'i lia aat oi-oik baa Na'i Maromak. Siakaan neon nakukun.✧

²² Sia foti aan na'ak, "Ha'u ne'e, matenek kaliuk!" Mais tuir loos, sia beik nu'u karau tuu inun. ²³ Sia se'i kotuk baa Na'i Maromak mak boot kaliuk, tan sia naneo na'ak, "Ami la ho'uk Maromak oin nunia!" Hotu, sia lo'u-sudur baa ai'oi lulik ilas ema raiklaran. Sia moos lo'u-sudur baa ai'oi lulik ilas manu, samea, no buat seluk sia. Hodi nunia, sia dudu nasai Maromak mak la bele mate, nodi lo'u-sudur baa buat mak bele mate!✧

²⁴ Tan baa nia, Na'i Maromak se'i kotuk no nabusik sia moris tuir siakaan hakara dei. Nia moos nabusik nela nebee sia nalo tuir a'aat oi-oik mak nahabut baa siakaan neon, to'o sia la natene moe. Nodi hahalok aat nia sia, sia nadoor isin lolon du'uk no nadoor ema seluk isin lolon. ²⁵ Iha neon laran, sia natene hanorin loos nosi Na'i Maromak ti'an, mais la no'uk simu. Sia seluk hanorin loos nodi hanorin kadoor. Hodi nunia, sia lo'u-sudur baa buat mak Maromak nase'i, mais la no'uk lo'u-sudur baa Maromak mak nase'i buat nia sia!

✧ **1:21** Efesus 4:17-18

✧ **1:23** Hanoin Hikar Dalam Moris

4:16-18

Tuir loos, Na'i Maromak mesan dei mak ema raiklaran musti tonu-nahaas nodi nakneter nima-nimak! Tebes!

²⁶ Tan siakaan hahalok aat nia, Na'i Maromak nabusik nela sia nalo tuir siakaan hakara dei. Sia nalo lia kfo'er oi-oik, nodi la moe. Feen la no'uk toba namutuk no la'en, mais nakara mak la makonak, tan feto toba no feto. ²⁷ Mane sia moos nunia. Sia la no'uk toba namutuk no feen, mais toba no mane. Sia la moe kois! Mais nosi ikus, sia atu kona kastikar manesak no siakaan a'aat nia, tan sia sees dook ti'an nosi dalan loos.

²⁸ Sia naneo na'ak, "Lalika talin malu ho Na'i Maromak." Etuk, Na'i Maromak se'i kotuk no nabusik nela sia nalo tuir siakaan hakara dei! Sia naneo loos lia aat nodi nalo lia mak la tuir dalan!

²⁹ Siakaan moris nakonu no lia aat oi-oik. Sia nalo aat dei, la natene nalo di'ak. Sia rotus teen. Sia hirus ema. Sia tinuk teen. Sia maho'o ema. Sia makaat aat. Sia bosok teen. Sia tolek teen. Sia dale nahaat ema naran. ³⁰ Sia ema oin-kotuk. Sia hirus Na'i Maromak. Sia notar lalek. Sia titu naraik ema. Sia naksa'ek aan. Sia buka dalan aat oi-oik. Sia sakar ema matas sia. ³¹ Sia la nakara lia loos. Sia nakur mamenon du'uk, to'o ema la fiar tenik. Sia la dodan ema. Sia dadomin lalek.

³² Sia natene Na'i Maromak ukun na'ak, ema mak nalo aat oin nunia, fatan kona kastikar mate. Masik nunia moos, sia sei nalo aat bei-beik. Lahoos nunia dei, tan sia moos sasuku ema seluk, nebee tuir nalo aat bele-bele. Hahalok oin nunia, liu resik!

2

Na'i Maromak nahibu ema Yahudi no ema

lahoos Yahudi

¹ Emi rona ti'an lia hahalok aat oi-oik ohin nia ka? Arumak emi haneo ha'ak, "Adee! Ema nia sia aat liu resik!" Mais sintidu, tan emi ida-idak moos aat nunia. Masik o ne'e see, o la moo krarain atu maloos aan. Kalo maneo ma'ak ema seluk fatan kona kastikar, o soe sala baa isin lolon du'uk.✧ ² Mais ita musti hatene, kalo Na'i Maromak kastikar ema, Nia nakotu siakaan lia nodi moon. ³ Nu'unabee? Arumak o maneo ma'ak, "Ema mak nalo aat, sia fatan kona Na'i Maromak kastikar." Tebes. Mais hanoin, tan o moos malo aat hanesan sia. Mais o maneo ma'ak, "Ha'u la kona Na'i Maromak kastikar." Lia nia, o metan mosi nabee?

⁴ Na'i Maromak natudu nohuun laran di'ak baa o. Nia moos netu neon baa okaan hahalok. Tan saa o titu Nia modi matan sorin dei? Arumak la matene ma'ak, Nia natudu laran di'ak baa o, nebee la'o mela okaan salan, modi fila mikar baa Nia.

⁵ O ema ulun fatuk! La mo'uk rona! La mo'uk la'o mela okaan salan! Hodi nunia, okaan kastikar hetak todan tenik. Oras rai falu fila, Na'i Maromak atu tetu ema hotu-hotu ida-idak siakaan moris, hotu nakotu siakaan lia nodi moon. Baa oras nia, Nia natuun kastikar todan baa o, tan Nia la simu okaan hahalok nia. ⁶ O moris nunabee, Na'i Maromak moos selu tuir nunia.✧

⁷ Ema mak nalo di'ak bei-beik, Na'i Maromak foo moris nima-nimak. Sia simu kneter, naran di'ak, no moris to'o nima-nimak. ⁸ Mais ema mak nalo aat, Na'i Maromak nahibu nodi taa ukun

---

✧ **2:1** Mateus 7:1; Lukas 6:37   ✧ **2:6** Kananuk Sia 62:12; Lia Fuan Tate'an 24:12

baa sia. Sia naneo loos isin lolon du'uk, no basak lerek lia loos.

⁹ Ema hotu-hotu mak nalo aat atu kona susar no dinu. Masik sia ema Yahudi ka, lahoos ema Yahudi ka, hotu-hotu kona. ¹⁰ Mais ema hotu-hotu mak nalo di'ak atu simu kneter nosi Na'i Maromak to'o moris manek no dame. Masik sia ema Yahudi ka, lahoos ema Yahudi ka, hotu-hotu simu. ¹¹ Tan Na'i Maromak la fahir oin!✧

¹² Ema lahoos Yahudi la natene Ukun-badu mak Na'i Maromak natuun baa ema Yahudi siakaan bei uluk Musa. Masik nunia moos, kalo sia nalo sala, Na'i Maromak kastikar nodi nabu'a sai sia, tan siakaan salan nia. Mais kalo ema Yahudi mak natene Na'i Maromak Ukun-badu nalo sala, Nia kastikar nodi nabu'a sai sia, tan sia nakur Ukun-badu. ¹³ Ema mak Na'i Maromak nafoli na'ak, ema loos, lahoos ema mak rona Ukun-badu dei, mais ema mak nala'ok.

¹⁴ Masik ema lahoos Yahudi la natene Na'i Maromak Ukun-badu isin, sia moris tuir, tan siakaan neon du'uk dada sia baa saa mak loos. ¹⁵ Lia nia natudu na'ak, Na'i Maromak Ukun-badu iha ti'an iha siakaan neon, hanesan kabas lahon mak Na'i Maromak soru iha siakaan neon. Siakaan neon du'uk mak tetu siakaan hahalok. Kalo sia nalo sala, siakaan neon du'uk nasalak sia. Kalo sia nalo loos, siakaan neon du'uk naloos sia. ¹⁶ Oras rai falu fila, Na'i Maromak atu foti Yesus Kristus dadi Ema Makotu Lia. Nia atu leno lotu-lotuk lia subar sia mak nakfunin iha ema neon laran. Lia ne'e, Manfatin Di'ak isin mak ha'u keke baa ema.

Masik ema Yahudi sia natene Na'i Maromak Ukun-badu, lia nia la sori sia

---

✧ **2:11** Hanoin Hikar Dalam Moris 10:17

¹⁷ Emi ema Yahudi sia, nunabee? Emi haksa'ek aan tan emi talin malu ho Na'i Maromak. Emi ibun boot tan kaer Ukun-badu mak Nia natuun baa Bei Musa. ¹⁸ Tebes! Emi ema Yahudi hatene Na'i Maromak beer no lia mak di'ak kaliuk sia, tan emikaan ema manorik sia nanorin ti'an Na'i Maromak Ukun-badu baa emi. ¹⁹ Tan lia nia, emi fiar du'uk aan ha'ak, emi bele hatudu dalam baa ema mak la'o sala. Emi filak aan nu'u kroman mak naksinak bodik ema mak moris iha makukun laran. ²⁰ Tan emi kaer Ukun-badu nia, emi haneo ha'ak, emi hatene hotu-hotu, no kaer lia loos hotu-hotu! Emi haneo ha'ak, emi bele hanorin ema beik no lawarik oan mak la natene sa-saa.

²¹ Mais ha'u atu kusu nune'e: Emi hanorin ema seluk. Mais tan saa emi du'uk la tuir hanorin nia?! Emi hariik iha uma hamulak hodi katak ha'ak, "Keta mana'o!" Mais tan saa emi du'uk hana'o?! ²² Emi hanorin ha'ak, "Keta hakur biti-kluni!" Mais tan saa emi du'uk hakur biti-kluni?! Emi hirus tebe-tebes ai'oi lulik sia. Mais tan saa emi du'uk lemas hola buat nosi ai'oi lulik sera fatik?! ²³ Emi ibun boot tan kaer Na'i Maromak Ukun-badu. Mais tan saa emi du'uk hakur Ukun-badu nia hodi hamoe Na'i Maromak?! ²⁴ Hakerek Moon na'ak, "Tan emi ema Yahudi halo aat, ema seluk sia nahaat Na'i Maromak naran."☆

Masik ema Yahudi sia namane aan, lia nia moos la sori sia

²⁵ Emi ema Yahudi namane aan tuir Na'i Maromak Ukun-badu. Tebes. Lahan nia dadi tadak na'ak, Na'i Maromak simu emi. Mais kalo emi hakur Na'i Maromak Ukun-badu, Nia la simu emi. Hodi nunia, emi dadi nu'u ema lahoos Yahudi mak la namane aan. ²⁶ Tuir loos,

---

☆ **2:24** Yesaya 52:5

kalo ema mak la namane aan moris loos tuir Na'i Maromak Ukun-badu, Na'i Maromak simu ema nia. Hodi nunia, ema nia dadi nu'u ema Yahudi mak namane aan ti'an! Tebes. ²⁷ Mais sintidu! Kalo ema lahoos Yahudi mak la namane aan moris loos tuir Na'i Maromak Ukun-badu, sia natudu saa? Sia natudu emikaan salan. Tan masik hori uluk emi simu Ukun-badu hodi hamane aan moos, emi hakur Ukun-badu nia.

²⁸ Emi dadi Bei Abraham husar-binan hodi tadak hamane aan. Mais keta maneo ma'ak, lia nia nalo emi dadi Na'i Maromak eman tebes. Lale! ²⁹ Ema mak dadi Na'i Maromak eman tebes noo tadak iha neon no laran nosi Kmalar Lulik. Ema raiklaran la tonu ema nunia sia. Na'i Maromak mak tonu sia.☆

3

Masik ema Yahudi simu Na'i Maromak mamenon moos, lia nia la sori sia

¹ Arumak emi haneo ha'ak, "Kalo nunia, ema Yahudi netan sotir saa? Kalo hamane aan, netan liu nosi ema seluk ka?" ² Tebes! Ema Yahudi netan sotir wa'in. Dala uluk, sia sotir tan Na'i Maromak boi siakaan bei uluk sia, nebee sia mak nakerek no daka Niakaan Manfatin. ³ Mais arumak emi hanoin ha'ak, ema Yahudi balu la fiar baa Na'i Maromak. Nu'unabee? Na'i Maromak la tuir Niakaan mamenon, tan ema Yahudi balu la fiar baa Nia ka? ⁴ Lale! Na'i Maromak nanis nala'ok Niakaan mamenon. Masik ema raiklaran hotu-hotu tolek, Na'i Maromak la naktolek! Iha Hakerek Moon noo lia nosi Na'i Maromak na'ak, "Ema balu tula sala na'ak,

Nia nakotu lia la nodi moon.

☆ **2:29** Hanoin Hikar Dalan Moris 30:6

Mais sia atu naree na'ak,
 saa mak Nia dale, Nia nanis nala'ok.
 Kalo ema nalo lia no Nia, sia nanis monu,
 tan Nia la dale sala.”☆

⁵ Kalo ita ema raiklaran hatudu lisan aat hodi hahalok kale'uk, lia nia nalore baa ema na'ak, Na'i Maromak lisan mak loos. Noo ema balu na'ak, kalo Na'i Maromak kastikar ita, Nia la moon. Sia dale nia tebes ka? Lale! ⁶ Sia dale nia la kona! Lia makonak mak ne'e: Na'i Maromak moon. Nia kastikar ita, la sala. Tan Nia mak kaer beran atu kastikar ema mak nalo sala iha raiklaran.

⁷ Arumak emi hanoin ha'ak, “Kalo ha'u kak-tolek, ha'u katudu Na'i Maromak mak loos. Tan katudu Niakaan kabaas nunia, Nia sala ti'an kalo nakotu na'ak, ha'u ema mak sala.” ⁸ Keta hanoin nunia! Tan hanoin nunia tuir ema lian na'ak, “Ita halo aat, nebee di'ak moos mai!” Ema mak dale nunia, nanis kona kastikar. Mais ema balu dale nahaat ha'ukaan naran na'ak, ha'u mak kanorin lia nia.

La noo ema ida mak loos iha Na'i Maromak oin, tan ema hotu-hotu noo sala

⁹ Nu'unabee? Arumak emi haneo ha'ak, “Ita mak ema Yahudi, ita di'ak liu ema seluk ka?” Keta haneo nunia! Tan ha'u katudu baa emi ti'an ka'ak, ema hotu-hotu monu baa sala. Masik sia, ema Yahudi ka, ema seluk ka, ema hotu-hotu nalo sala. ¹⁰ Hakerek Moon na'ak, “La noo ema mak moris loos.

Ida moos, la noo!

¹¹ La noo ema mak natene tebes lia nosi Na'i Maromak.

La noo ema mak nakara buka Na'i Maromak.

☆ 3:4 Kananuk Sia 51:4

- 12 Ema hotu-hotu sees ti'an nosi dalan moris mak loos.
 Tan lia nia, sia la noo folin ona.
 La noo ema mak natudu laran di'ak.
 Ida moos, la noo!✧
- 13 Siakaan dalen, nuhar dois,
 hanesan rate mak ema ke'e nikar.
 Siakaan ibun nakonu no tolek.
 Lia fuan nosi siakaan ibun,
 hanesan samea rason.✧
- 14 Siakaan ibun nadois ema naran dei,
 to'o ema seluk laran moras,
 tan lia fuan mak sai nosi siakaan laran
 dois nia.✧
- 15 Sia la nata'uk no'o ema.
- 16 Sia baa nabee dei,
 sia tokar lauk iha nia,
 no nasusar ema iha nia.
- 17 Sia la natene moris dame malu.
 Sia la natene moris nodi neon mamatek.✧
- 18 Sia la bele netu neon,
 tan la nata'uk Na'i Maromak."✧
- 19 Ita hatene ha'ak, Na'i Maromak natuun
 Ukun-badu Bei Musa baa ema mak musti tuir
 Ukun-badu nia. Tan lia nia, sia la noo krarain
 tenik atu naloos aan iha Na'i Maromak oin. Kalo
 rai falu fila, ema raiklaran hotu-hotu musti nataa
 baa Na'i Maromak, nebee Nia nakotu na'ak, sia
 sala ka, sia loos. ²⁰ Etuk, la noo ema ida mak bele
 na'ak "Ha'u ne'e, ema loos, tan tuir hotu Na'i
 Maromak Ukun-badu." Keta nunia! Tan Na'i
 Maromak Ukun-badu natudu na'ak, ita hotu-
 hotu hoo sala.✧

✧ **3:12** Kananuk Sia 14:1-3, 53:1-3 ✧ **3:13** Kananuk Sia 5:10,
 140:4 ✧ **3:14** Kananuk Sia 10:7 ✧ **3:17** Yesaya 59:7-8 ✧ **3:18**
 Kananuk Sia 36:2 ✧ **3:20** Kananuk Sia 143:2; Galatia 2:16

Ita musti fiar uluk baa Yesus lai, foin Na'i Maromak nafoli ita na'ak ema loos

²¹ Keta benar tan lia Na'i Maromak dalam atu naloos ema maksalan. Masik ita ema raiklaran hotu-hotu halo sala moos, Nia loke dalam ti'an atu naloos ita. Mais dalam nia, lahoos tan ita halo tuir Ukun-badu. Na'i Maromak Ukun-badu du'uk na'ak nunia. Niakaan mako'an uluk aan sia moos, nakerek nunia. ²² Na'i Maromak naloos ita, surak ita fiar Yesus Kristus. Nia la fihir oin, tan Nia naloos ema hotu-hotu mak fiar Yesus Kristus.✧

²³ Ita hotu-hotu halo sala. Ita la hatene moris tuir Na'i Maromak hakaran kabaas. ²⁴ Masik nunia moos, Na'i Maromak du'uk natudu laran di'ak nodi nakotu na'ak, ita la hoo sala ona. Nia nafoli ita nunia, tan Yesus Kristus sori nola ita nosi itakaan salan.

²⁵⁻²⁶ Na'i Maromak boi Yesus dadi baa sera atu selu nola itakaan tate, nodi kasu mohu itakaan salan. Mais ita musti fiar lia nune'e: Yesus simu itakaan kastikar nodi naduar raan to'o mate atu selu nola ita. Uluk, Na'i Maromak netu neon baa ema raiklaran salan, no nakotu atu nalu'a lakon sala nia sia. Mais kalo Nia la kastikar ema raiklaran salan, Nia la moon. Tan nunia, Nia loke dalam nebee ema raiklaran siakaan kastikar tula baa Yesus nodi selu nola sia. Hodi nunia, Na'i Maromak natudu na'ak, Nia nakotu lia nodi moon. Kalo ema ida fiar na'ak, Yesus selu nola nia ti'an, Na'i Maromak nakotu na'ak, ema nia, ema loos.

²⁷ Dadi, nunabee? Tan Na'i Maromak simu emi, arumak emi haneo emi bele dale wa'in ka? La bele! Tan ita la halo sa-saa. Na'i Maromak

---

✧ 3:22 Galatia 2:16

simu ita, lahoos tan itakaan hahalok. Nia simu ita, tan itakaan fiar.

²⁸ Dale badak dei, Na'i Maromak naloos ema raiklaran, lahoos tan tuir Ukun-badu, mais tan fiar baa Yesus Kristus.

²⁹ Oras ne'e, ha'u atu kusu nune'e: Na'i Maromak simu ema Yahudi dei ka, Nia moos simu ema seluk? Tebes! Nia simu ema hotu-hotu!

³⁰ Na'i Maromak, mesak dei. Nia naloos ema raiklaran hotu-hotu. Masik sia ema Yahudi ka, lahoos Yahudi ka, Nia naloos sia hotu-hotu, surak sia fiar baa Yesus Kristus.✧

³¹ Kalo ita fiar baa Yesus Kristus nunia, ne'e na'ak, ita ho'as lakon Na'i Maromak Ukun-badu ka? Lale! Mais ita hametis tan.

4

Knaninuk nosi Bei Abraham, mak Na'i Maromak naloos tan nia fiar

¹ Oras ne'e, hola knaninuk hosi ami ema Yahudi bei uluk fohon, naran Abraham. Nia nalo saa, to'o Na'i Maromak naloos nia?

² Kalo Na'i Maromak naloos Abraham, tan Abraham niakaan hahalok du'uk, Abraham bele dale wa'in iha ema raiklaran oin, mais la bele dale sa-saa iha Na'i Maromak oin. ³ Tuir loos, Hakerek Moon na'ak:

“Tan Abraham fiar Na'i Maromak,

Na'i Maromak nafoli nia na'ak, ema loos.”✧

⁴ Ema serwisu, musti simu kansera. Osan mak nia simu nia, lahoos osan mak ulun foo loos baa nia, mais osan selu kolen. ⁵ Ita ema maksalan la

---

✧ **3:30** Hanoin Hikor Dalam Moris 6:4; Galatia 3:20 ✧ **4:3** Lia Uluk Fohon 15:6; Galatia 3:6

bele halo sa-saa nebee Na'i Maromak naloos ita. Mais kalo ita fiar, Nia foo loos Niakaan dadi'ak baa ita, nodi nafoli ita na'ak, ema loos.

⁶ Uluk Na'i Daud nakerek nosi ema mak neon boot. Masik sia la nalo lia di'ak kois, Na'i Maromak nafoli sia na'ak, ema loos. Hakerek nia, nune'e:

⁷ “Masik ema nakur Na'i Maromak Ukun-badu moos,

Nia kasu mohu siakaan salan.

Etuk, sia neon boot!

Masik ema nalo aat,

Na'i Maromak nalu'a lakon siakaan salan.

⁸ Kalo Na'i Maromak la sura ema salan, ema nia sotir tebes!”✧

⁹ Na'i Daud nakerek kedan nunia. Mais arumak emi haneo ha'ak, “Ema mak netan sotir nunia, ema Yahudi mak namane aan dei. Ema seluk la netan.” Hanoin nunia la kona! Tan ita hatene ha'ak, Na'i Maromak nafoli Abraham na'ak, ema loos, tan Abraham fiar baa Nia.

¹⁰ Hori hirak Na'i Maromak nafoli Abraham nunia? Baa oras namane aan ti'an ka, baa oras sei la namane aan dauk? Tuir loos, Na'i Maromak nafoli Abraham na'ak, ema loos, baa oras Abraham sei la namane aan dauk.

¹¹ Tebes! Baa oras Abraham sei la namane aan dauk, Na'i Maromak nafoli nia ti'an na'ak, ema loos. Kleu-leur lai, foin Abraham namane aan atu dadi tadak na'ak, nia ema makfiar baa Na'i Maromak. Hodi nunia, Abraham loke dalan bodik ema hotu-hotu mak fiar baa Na'i Maromak. Masik ema namane aan ka, la namane aan ka, Na'i Maromak simu sia hotu-hotu.✧ ¹² Abraham moos loke dalan ti'an bodik

✧ 4:8 Kananuk Sia 32:1-2 ✧ 4:11 Lia Uluk Fohon 17:10

ami ema Yahudi. Mais lahoos ami hala'ok lahan hamane aan, mais tan ami fiar Kristus, hanesan Abraham fiar Na'i Maromak baa oras nia sei la namane aan dauk.

Kalo ita fiar baa Na'i Maromak, nanis ita simu saa mak Nia nameno ti'an atu foo baa ita

¹³ Na'i Maromak namate menon no Abraham no niakaan husar-binan na'ak, kleu-leur raik-laran tomak dadi baa siakaan bein sasoin. Na'i Maromak nameno nunia, lahoos Abraham moris tuir Ukun-badu, mais tan Abraham fiar baa Nia. Tan lia nia, Nia nafoli Abraham na'ak, ema loos.✧

¹⁴ Kalo ita bele simu bein sasoin tan tuir Ukun-badu, ne'e na'ak, itakaan fiar baa Na'i Maromak butan dei. Na'i Maromak mamenon moos, la noo folin.✧ ¹⁵ Na'i Maromak Ukun-badu kona baa ema, foin ema nakur. Sia nakur ti'an, Na'i Maromak moos nahibu to'o kastikar sia. Mais kalo Ukun-badu la kona baa ema, ne'e na'ak, sia moos la nakur.

¹⁶ Tan lia nia, ita hatene ha'ak, itakaan fiar mak folin kaliuk. Masik ita ema Yahudi mak tuir Ukun-badu ka, ema seluk ka, Na'i Maromak nakara foo loos saa mak Nia nameno ti'an baa ita. Kalo ita fiar Nia hanesan Abraham, ita simu Niakaan mamenon. Hodi nunia, ita hotu-hotu mak fiar baa Na'i Maromak dadi Abraham husar-binan.✧ ¹⁷ Iha Hakerek Moon, Na'i Maromak nameno baa Abraham na'ak, "Ha'u kakotu ti'an, nebee o dadi bei uluk bodik ema klubun lear." Rona nola nunia, Abraham fiar baa Na'i Maromak. Na'i Maromak nia, Maromak mak bele nalo ema mak mate ti'an moris nikar. Nia moos

---

✧ **4:13** Lia Uluk Fohon 17:4-6, 22:17-18; Galatia 3:29 ✧ **4:14** Galatia 3:18 ✧ **4:16** Galatia 3:7

Maromak mak bele nase'i saa mak la iha, dadi kedas.✧

¹⁸ Abraham fiar na'ak masik nia sei la noo oan dauk, Na'i Maromak atu foo husar-binan baa nia. Tan Nia fiar baa Na'i Maromak nunia, Na'i Maromak nala'ok Niakaan mamenon nia, nalo Abraham dadi "bei uluk bodik ema klubun lear." Iha Hakerek Moon, Na'i Maromak moos katak baa Abraham na'ak, "Husar-binan lear atu mai nosi o."✧ ¹⁹ Abraham fiar biit baa Na'i Maromak, masik nia du'uk katuas hela mesan ruin, no otas tinan atus ida ti'an. Feen Sara moos, ferik karin ti'an. Knotak moos, maran ti'an.✧ ²⁰ Mais Abraham niakaan fiar la nawae. Nia la dala ida naneo na'ak Na'i Maromak la bele nala'ok Niakaan mamenon nia. Nia fiar biit baa Na'i Maromak nohuun, nodi foti-nahaas Niakaan naran. ²¹ Abraham fiar tebe-tebes na'ak, Na'i Maromak noo beran atu nalo tuir saa mak Nia nameno nela ti'an baa nia. ²² Tan baa nia, Hakerek Moon na'ak, "Na'i Maromak nafoli Abraham na'ak, ema loos."

²³ Lia moon nia lahoos bodik Abraham mesan, ²⁴ mais bodik ita hotu! Na'i Maromak moos nafoli ita na'ak, ema loos, surak ita fiar baa Nia mak nalo itakaan Na'in Yesus Kristus moris nikar nosi mate. ²⁵ Yesus mate, tan itakaan salan. Hotu, Nia moris nikar atu loke dalan, nebee Na'i Maromak simu ita.✧

5

Na'i Maromak naloos ema, surak fiar baa Nia

✧ **4:17** Lia Uluk Fohon 17:5   ✧ **4:18** Lia Uluk Fohon 15:5

✧ **4:19** Lia Uluk Fohon 17:17   ✧ **4:25** Yesaya 53:4-5

¹ Tan ita fiar baa Yesus Kristus, Na'i Maromak nafoli ita na'ak, ema loos. Hodi nunia, ita bele talin malu ho Na'i Maromak, tan itakaan Na'in Yesus Kristus loke dalan ti'an. ² Nia nalo nunia, nebee ita bele simu Na'i Maromak laran di'ak, surak ita fiar baa Nia. Hodi nunia, itakaan fiar hetak biit. Ita moos neon boot, tan ita hatene ha'ak, ita bele horan Na'i Maromak Niakaan kabaas.

³ Masik ita hetan susar oi-oik, ita bele neon boot nohuun. Tan ita hatene ha'ak, ita bele hanorin aan hosi susar nia, nebee ita haterus aan hetak biit. ⁴ Kalo ita haterus aan, ita la monu baa sala. Na'i Maromak moos neon di'ak baa itakaan moris. Tan lia nia, ita bele fiar ha'ak, Nia beer atu natudu laran di'ak bei-beik baa ita. ⁵ Kalo ita fiar nunia, ita la neon ki'ik ona. Tan Na'i Maromak foo Niakaan Kmalar Lulik baa ita, nebee ita bele horan Niakaan dadomin boot iha itakaan neon no laran.

⁶ Niakaan dadomin nia, nune'e: natoon baa oras ita ema maksalan la bele halo sa-saa, Na'i Maromak boi leet ti'an atu solok Kristus mai, nebee mate bodik ita. ⁷ Hanoin di'a-di'ak! Iha raiklaran ne'e, dala ida-idak dei ema simu mate atu seluk belun mak moris moon. Kalo belun nia tebe-tebes ema laran di'ak, arumak noo ema mak simu mate atu seluk nia. ⁸ Mais Na'i Maromak dadomin lahoos nunia. Tan oras ita sei halo sala bei-beik moos, Kristus mate selu nola ita ti'an.

⁹ Na'i Maromak naloos ita, tan Kristus naduar raan to'o mate, selu nola ita. Tuir loos, Na'i Maromak nahibu ema mak noo sala. Nia atu kastikar sia baa oras rai falu fila. Mais tan Kristus selu nola ita ti'an, ita la kona hahibun nia ona.

¹⁰ Uluk, ita funu Na'i Maromak. Mais Niakaan Oan du'uk mate, nalo Na'i Maromak laran malirin, to'o ita bele dame hikar ho Nia. Liu tan tenik, Niakaan Oan moris nikar ti'an. Baa oras rai falu fila, Nia atu sori ita hosi Na'i Maromak hahibun. ¹¹ Lahoos nia dei! Ita moos bele neon boot tan oras ne'e ita talin malu hikar ho Na'i Maromak ti'an. Lia nia bele dadi, tan itakaan Na'in Yesus Kristus mate selu nola ita.

Kalo ita hanesa Adam no Kristus, ita hetan lia manesak no lia makseluk

¹² Hori uluk aan, sala moris iha raiklaran tan ema ida nakur Na'i Maromak ukun. Ema nia, naran Adam. Tan Adam nalo sala, nia mate. Hotu, ema raiklaran hotu-hotu moos tuir nalo sala. Etuk, sia moos musti mate, hanesan Adam.*

¹³ Uluk aan, baa oras Na'i Maromak sei la natuun dauk Niakaan Ukun-badu, ema raiklaran tomak nalo sala. Mais tan la noo Ukun-badu dauk, la noo mak sura siakaan salan. ¹⁴ Masik nunia moos, sia hotu-hotu mate, nahuu nosi Adam to'o Bei Musa simu Na'i Maromak Ukun-badu. Masik sia la nakur ukun uluk fohon mak Adam nakur nia, sia nalo sala seluk sia. Etuk, sia moos mate, hanesan Adam.

Ita bele hanesa bei Adam no Yesus Kristus mak mai nosi ikus, tan Adam nu'u ilas ida mak natudu Yesus ilas. Nosi siakaan ilas ida-idak, ita hetan lia manesak no lia makseluk.

¹⁵ Adam niakaan hahalok oin seluk nosi Yesus Niakaan hahalok. Adam nalo sala nodi nakur Na'i Maromak ukun. Tan sala nia, ema raiklaran hotu-hotu musti mate. Mais Ema ida tenik, naran Yesus Kristus, nalo lia di'ak mak atu foo loos baa ema hotu-hotu. Nia la buka ema selu nikar

---

* 5:12 Lia Uluk Fohon 3:6

Niakaan dadi'ak nia, tan saa mak Nia nalo nia to'o ti'an bodik ema hotu-hotu. Hodi nunia, Na'i Maromak natudu laran di'ak baa ema hotu-hotu. ¹⁶ Saa mak Na'i Maromak foo baa ita, seluk nosi saa mak Adam nalo. Adam nalo sala, hotu Na'i Maromak nakotu na'ak, "O sala! O musti kona kastikar." Mais oras ne'e Na'i Maromak natudu laran di'ak baa ita ti'an. Masik ita halo sala butuk bein moos, Nia naloos ita nodi nakotu na'ak, "O la sala. O la kona kastikar." ¹⁷ Tan ema ida nalo sala, ema hotu-hotu iha raiklaran musti mate. Mais Ema ida tenik naran Yesus Kristus nalo di'ak. Dadi, ita bele simu Na'i Maromak laran di'ak mak Nia foo loos baa ita to'o naloos ita. Nosi ikus, ita moos bele moris hodi kaer ukun hamutuk ho Yesus Kristus.

¹⁸ Ema ida niakaan hahalok sala loke dalam nebee ema hotu-hotu kona kastikar nosi Na'i Maromak. Ema ida tenik Niakaan hahalok loos, loke dalam nebee Na'i Maromak naloos ema hotu-hotu no foo moris nima-nimak baa sia. ¹⁹ Kanoin nune'e: Adam nia, ema ida mak la no'uk rona Na'i Maromak to'o nakur Na'i Maromak ukun. Hotu, ema lear moos tuir nalo sala. Mais Yesus nia, Ema ida mak rona Na'i Maromak nodi nalo tuir Niakaan hakara. Hodi nunia, Nia loke dalam nebee Na'i Maromak naloos ema lear.

²⁰ Na'i Maromak natuun Ukun-badu baa Bei Musa, nebee ema raiklaran bele natene aan na'ak, sia nalo sala wa'in. Masik ema nalo sala hetak wa'in, Na'i Maromak natudu laran di'ak liu tan tenik. ²¹ Uluk, a'aat mak iha ema neon laran ukun sia, to'o sia nalo sala mak nodi sia baa mate. Mais oras ne'e, Na'i Maromak mak ukun ita, nodi natudu laran di'ak baa ita. Nia

naloos ita no foo moris nima-nimak baa ita, tan ita fiar baa itakaan Na'in Yesus Kristus.

6

Ita musti la'o hela itakaan salan, nebee moris loos tuir Na'i Maromak

¹ Oras ne'e, ita atu dale saa tenik? Arumak emi haneo ha'ak, "Na'i Maromak kasu itakaan salan tan Nia laran di'ak. Di'ak liu halo sala bei-beik, nebee Nia hetak natudu laran di'ak baa ita." Nunia ka? ² La bele nunia! La kona kalo ita halo sala bei-beik. Ita se'i kotuk la'o hela itakaan salan ti'an, tan ita la talin malu ho a'aat ona. Lia nia, nu'u ita mate ti'an! Kalo ema mate ti'an, nia la bele nalo sala ona. Kalo ita la talin malu ho a'aat ona, oin nunabee ita bele moris hodi halo sala tenik? La bele!

³ Arumak, emi la hatene ha'ak, baa oras ita simu sarani, sarani nia dadi tadak na'ak, ita talin malu ho Yesus Kristus ti'an. Sarani nia moos foo tadak na'ak, ita mate hamutuk ho Nia ti'an. ⁴ Baa oras Kristus mate, ema nakoi Nia. Oras ita simu sarani, hanesan ita moos mate, hotu ema nakoi ita. Lia nia natetek na'ak, ita la talin malu tenik ho itakaan moris tuan ona. Mais hanoin, tan Kristus la nein iha mate fatin. Ama Maromak nodi Niakaan beran boot nalo Nia moris nikar nosi mate, no foo moris foun baa Nia. Nunia moos, Ama Maromak nodi Niakaan beran foo moris foun no lisan foun baa ita.*

⁵ Ita nu'u mate hamutuk ho Yesus Kristus. Tan lia nia, nu'u ita moos moris hikar hosi mate ti'an hanesan Nia, tan ita talin malu ho Nia.

⁶ Uluk, ita moris tuir a'aat iha itakaan neon laran. A'aat nia mak naruka ita atu halo sala.

---

* 6:4 Kolose 2:12

Mais itakaan moris uluk nia mohu ti'an, nu'u ema nedi no'o baa ai karuus hamutuk ho Kristus. Oras ne'e, ita la talin malu ho a'aat nia ti'an. A'aat la kaer beran iha itakaan moris ona. Uluk, a'aat ukun ita hanesan ata. Mais oras ne'e, ita sai hosi ata ti'an. A'aat la bele ukun ita ona. ⁷ Kalo ema ida mate, nia la kona ukun ti'an. La noo sa-saa mak bele ukun nia atu nalo tenik sala.

⁸ Tan ita nu'u mate hamutuk ho Kristus, ita fiar ha'ak, ita moos moris hamutuk ho Nia. ⁹ Ita hatene ha'ak, Kristus moris nikar nosi mate ti'an. Oras ne'e, Nia la mate tenik ona, tan la noo beran ida kois mak bele nalo Nia mate tenik. ¹⁰ Nia mate dala ida nia nodi kasu mohu a'aat beran hotu-hotu. Oras ne'e, Nia moris nodi nakneter Na'i Maromak.

¹¹ Emi ida-idak musti hafolin aan hodi dale iha neon laran du'uk ha'ak, "Ha'u nu'u kmate ti'an ko Yesus Kristus. Ha'u la ktalin malu ona ko a'aat mak uluk ukun ha'u atu kalo sala. Oras ne'e, ha'u kmoris tuir Na'i Maromak beer, tan ha'u ktalin malu ko Yesus Kristus ti'an."

¹² Keta foo leet baa a'aat iha okaan neon atu ukun o. Keta tuir okaan isin lolon beer modi malo aat. Tan nosi ikus o mate, hotu ema nakoi okaan isin. ¹³ Keta sera isin lolon modi malo lia mak la loos, tan lia nia sala. Mais sera baa Na'i Maromak dei, nebee Nia mak babilan o. Nu'u o mate ti'an, mais moris mikar. Modi okaan isin lolon tomak, malo lia loos bodik Na'i Maromak.

¹⁴ A'aat la bele ukun tenik o hanesan ata ona! Oras ne'e, o la moris tenik tuir Ukun-badu nebee Na'i Maromak simu o. O moris loos, tan Nia natudu laran di'ak baa o ti'an.

Ita dadi ata mak serwisu tuir itakaan ulun beer

¹⁵ Nu'unabee? Arumak emi haneo ha'ak, "Tan Ukun-badu la kona tenik baa ita ona, di'ak liu ita halo sala bei-beik, nebee Na'i Maromak hetak natudu laran di'ak baa ita!" Nunia ka? Keta hanoin nunia! ¹⁶ Kola knaninuk kosi ata no ulun. Kalo ema boi atu serwisu bodik ulun ida, ema nia musti nanono nodi serwisu tuir niakaan ulun beer. Nunia moos, emi bele boi atu tuir nabee. Boi atu hanono baa a'aat iha neon laran ka, boi atu hanono baa Na'i Maromak. Kalo boi atu hanono baa a'aat, emi dadi ata baa a'aat. Emi moos la talin malu ho Na'i Maromak. Mais kalo boi atu hanono baa Na'i Maromak, Nia simu emi no nafoli emi na'ak, ema loos.

¹⁷ Uluk, emi hanono baa a'aat iha neon laran. Mais oras ne'e, emi hanono baa hanorin loos iha neon laran mak ema nanorin baa emi ti'an. Tan baa nia, ha'u kamulak sera dodan baa Na'i Maromak. ¹⁸ Nia nasai emi ti'an nosi a'aat beran, to'o a'aat la bele ukun emi atu halo sala tenik. Oras ne'e, Na'i Maromak mak ukun emi atu halo lia loos.

¹⁹ Ha'u kdale ne'e, kodi knaninuk loron-loron nosi ata no ulun, nebee emi maus hatene ha'uakaan hakara. Uluk, emi dadi ata mak hanono baa a'aat, to'o emi sakar Na'i Maromak hodi halo lia sasobo iha Niakaan oin. Oras ne'e, emi musti dadi ata tenik. Mais emi musti hanono baa Na'i Maromak hanorin loos, to'o emi moris moos iha Niakaan oin.

²⁰ Uluk, baa oras a'aat naruka emi halo sala, la noo ida mak naruka emi halo lia loos. Emi halo hahalok aat dei. ²¹ Mais ha'u atu kusu nune'e: Emi hetan folin di'ak saa hosi hahalok nia sia? La hetan! Hetan loos folin mak namoe emi dei. Tuir loos, hahalok nia folin, mak Na'i Maromak se'i kotuk baa emi.

²² Mais oras ne'e, Na'i Maromak nasai emi ti'an nosi ulun tuan nia. Emi lalika halo sala tenik. Oras ne'e, emikaan ulun foun mak Na'i Maromak. Emi musti serwisu bodik Nia. Hahalok nia folin, mak emi moris moos iha Niakaan oin, hodi hetan moris to'o nima-nimak. ²³ Ema mak nalo sala, niakaan folin nodi ema baa mate, no Na'i Maromak se'i kotuk baa nia to'o nima-nimak. Mais dadi'ak mak Na'i Maromak foo loos baa ita, niakaan folin nodi ema baa moris nima-nimak hamutuk ho Nia. Ita bele simu moris nia, tan talin malu ho itakaan Na'in, Yesus Kristus.

7

Ukun-badu la kona baa ema mak mate ti'an

¹ Mamaluk sia! Oras ne'e, ha'u katak baa emi mak hatene lia ukun-badu. Emi nanis hatene ha'ak, ema ukunrai ida musti tuir ukun-badu nosi ukunrai nia. Mais kalo ema nia mate ti'an, ukun-badu nia la kona baa nia ona. ² Ha'u kola kaninuk kosi ukun-badu feen-la'en. Tuir ukun-badu feen-la'en, kalo fetu ida noo la'en ti'an, sia rua talin malu to'o mate. Mais kalo la'en mate ti'an, fetu faluk nia la kona ona ukun-badu nia. Nia bele noo seluk la'en. ³ Mais tuir ukun-badu feen-la'en, kalo noo seluk la'en baa oras la'en uluk sei moris, fetu nia nakur biti-kluni. Mais kalo la'en mate ti'an, ukun-badu feen-la'en la kona baa nia ona. Masik noo seluk la'en, la nakur biti-kluni.

⁴ Nunia moos bodik ita, mamaluk sia! Uluk ita talin malu ho Ukun-badu. Mais tan ita mate hamutuk ho Kristus ti'an, Ukun-badu nia la kona baa ita ona. Oras ne'e, ita hanesan fetu kfaluk mak noo seluk la'en, tan ita talin malu ti'an ho

Kristus. Nia moris nikar ti'an nosi mate, nebee ita bele moris hodi halo hahalok mak foo kneter baa Na'i Maromak.

⁵ Uluk, ita moris tuir itakaan hakara du'uk. Ita hatene Ukun-badu, mais ita hakur luku hodi halo sala. Hotu, Na'i Maromak se'i kotuk baa ita, tan sala nia. ⁶ Tebes. Uluk, ita kona Ukun-badu. Mais oras ne'e, la kona ona tan itakaan moris tuan lakon mohu ti'an. Tuir dalan tuan, Ukun-badu mak babilan ita. Mais tuir dalan foun, Na'i Maromak Kmalar Lulik mak babilan ita. Nia moos nakara nebee ita serwisu bodik Na'i Maromak.

Na'i Maromak Ukun-badu nalore a'aat iha itakaan neon laran

⁷ Kalo nunia, ita atu dale saa tenik? Arumak emi haneo ha'ak, "Na'i Maromak Ukun-badu nia, sala!" Lale! Kalo ha'u la katene Ukun-badu nia sia, ha'u la koran aat iha ha'ukaan neon. Ha'u kola knaninuk nosi Ukun-badu ida mak na'ak, "Keta beer hola ema sasoin." Oin nunabee ha'u kbele katene hahalok nia sala, kalo la katene niakaan ukun-badu nia dauk? La kbele!✧ ⁸ Mais tan noo ukun-badu nunia, a'aat iha ha'ukaan neon laran nalo ha'u kbeer kola ema sasoin oi-oi. Kalo la noo ukun-badu mak badu lia ida, ha'u la kbeer kakur kodi kalo sala.

⁹ Uluk, ha'u la katene Na'i Maromak Ukun-badu dauk. Baa oras nia, ha'u kmoris koran aan ema di'ak. Kleu-leur, foin katene noo Ukun-badu mak badu lia sia. Hotu, a'aat iha ha'ukaan neon laran nakfodak sai, to'o ha'u kakur Ukun-badu nia, kodi kalo sala. ¹⁰ Tan sala nia, ha'u kfatam kona Na'i Maromak hahibun to'o mate.

✧ **7:7** Ema Isra'el Sai Nosi Mesir 20:17; Hanoin Hikar Dalan Moris 5:21

Ha'ukaan neon dodok tan katene ka'ak, masik ha'u karui aan atu moris tuir Ukun-badu nia moos, ha'u la kbele. Tuir loos, Ukun-badu nia musti babilan ema baa dalam moris loos. Mais bodik ha'u du'uk, Ukun-badu nia nahaat ha'u, to'o Na'i Maromak nahibu ha'u. ¹¹ Tebes. Ukun-badu nia musti natudu dalam moris loos. Mais a'aat iha ha'ukaan neon laran tolek ha'u, to'o ha'u kanoin sala ka'ak, Na'i Maromak simu ha'u, surak moris tuir Ukun-badu. Hodi nunia, a'aat iha ha'ukaan neon laran nodi Ukun-badu atu natuun kastikar mate baa ha'u.✧

¹² Kalo ohin nia emi ha'ak, "Na'i Maromak Ukun-badu nia, sala," ha'u kataa ka'ak, "Lale! Na'i Maromak Ukun-badu nia, moon! Nia naruka loos lia mak moon, lia mak loos, no lia mak di'ak."

¹³ Arumak emi haneo ha'ak, Ukun-badu mak nalo Na'i Maromak natuun kastikar mate baa ha'u ka? Lale! Masik ha'u katene ti'an Ukun-badu nia, ha'u krona baa a'aat iha ha'ukaan neon laran, to'o kalo sala. Ha'ukaan salan nia mak nalo Na'i Maromak natuun kastikar mate baa ha'u. Ukun-badu nia du'uk, di'ak, tan nalore a'aat iha itakaan neon laran. Hotu a'aat nia mak nahonu ita baa sala, to'o Na'i Maromak nahibu. Natoon baa oras Na'i Maromak nodi Ukun-badu nalore dalam moris loos, Ukun-badu nia moos nalore a'aat iha itakaan neon laran.

Lia di'ak no lia aat sakar malu iha itakaan neon laran

¹⁴ Ita hatene ha'ak, Ukun-badu mak Na'i Maromak natuun nosi lale'an, mai nosi Niakaan Kmalar Lulik. Mais ha'u ne'e, ema raiklaran mak neon la biit. Ha'u krona baa a'aat iha neon laran,

---

✧ **7:11** Lia Uluk Fohon 3:13

hotu kalo sala. Kodi nunia, a'aat ukun ha'u, nalo ha'u baa ata. ¹⁵ Ha'u kbenar tan ha'ukaan lisan ne'e. Lia di'ak mak kakara kalo, ha'u la kalo. Mais lia aat mak la kakara kalo, ha'u kalo luku.✧
¹⁶ Tan lia nia, ha'u ksimu ka'ak, Na'i Maromak Ukun-badu nia, di'ak. ¹⁷ Tan lahoos ha'u mak babilan aan du'uk, mais a'aat iha ha'ukaan neon mak babilan ha'u to'o kalo sala.

¹⁸ Ha'u katene du'uk ka'ak, la noo lia di'ak kois iha ha'ukaan neon. Tan ha'u ne'e, ema raiklaran lisan aat. Masik ha'u karui aan kalo lia di'ak moos, la kbele. ¹⁹ Ha'u kbeer kalo lia di'ak, mais la kalo. Ha'u la kbeer kalo lia aat, mais kalo luku. ²⁰ Nune'e. Kalo ha'u kalo lia aat mak la kakara kalo, lahoos ha'u du'uk, mais tan a'aat moris iha ha'ukaan neon.

²¹ Lia huun nune'e: Ha'u kakara kalo lia di'ak, mais noo a'aat iha ha'ukaan neon mak sakar bei-beik. ²² Kalo ha'u kanoin kola Na'i Maromak Ukun-badu, ha'ukaan neon di'ak tebes. ²³ Mais nu'u noo beran iha ha'ukaan neon laran mak nahaat ha'u. Ha'u kakara kalo lia di'ak, mais la dadi. Nu'u beran nia koho nola ha'u, nodi seten ha'u atu tuir nia. ²⁴ Aa! Ha'u ne'e susar tebes! See mak bele sori ha'u nosi a'aat beran iha ha'ukaan neon laran mak nodi ha'u baa mate ne'e?

²⁵ Adeei! Na'i Maromak loke dalan ti'an atu nasai ha'u nosi a'aat beran nia. Ha'u ksera dodan baa Nia, tan itakaan Na'in Yesus Kristus bele sori ha'u! Tuir loos, ha'u kakara moris tuir Na'i Maromak Ukun-badu. Mais ha'u ksusar, tan noo a'aat iha ha'ukaan neon mak koen ha'u bei-beik atu kalo sala.

✧ 7:15 Galatia 5:17

8

Ita bele moris loos, tan talin malu ho Maromak Kmalar Lulik

¹ Tan lia nia, ita bele hatene ha'ak, Na'i Maromak la kastikar ema mak talin malu no Yesus Kristus! ² Kalo ita talin malu ho Yesus Kristus, Na'i Maromak Kmalar Lulik foo beran baa ita nebee bele moris loos. Kmalar Lulik moos nasai ita hosi a'aat beran iha itakaan neon laran, nebee a'aat la ukun ita atu halo sala ona.

³ Masik ita tuir hotu Na'i Maromak Ukun-badu moos, ita la bele sai hosi a'aat beran, tan ita ema raiklaran mak neon la biit. Mais Na'i Maromak loke dalan nodi solok Oan du'uk dadi ema raiklaran nu'u ita. Ema raiklaran seluk sia nalo sala oi-oik, mais Yesus du'uk la dala ida nalo sala. Hotu, Nia dadi baa sera atu kasu mohu sala nosi ema maksalan sia. ⁴ Tan lia nia, ita bele moris loos tuir Na'i Maromak Ukun-badu. Ita la moris tuir itakaan beer du'uk ona, mais moris tuir Na'i Maromak Kmalar Lulik beer.

⁵ Ema mak moris tuir beer du'uk, naneo loos lia aat. Mais ema mak moris tuir Kmalar Lulik beer, naneo loos lia mak nalo Kmalar Lulik neon di'ak. ⁶ Ema mak foo leet baa a'aat atu babilan niakaan kakutak, nia la nanono kois baa Kmalar Lulik. Nia nalo sala mak nodi nia baa mate. Mais ema mak foo leet baa Kmalar Lulik atu babilan niakaan kakutak, nia netan moris mak loos. Nia moos neon noku.

⁷ Ema mak tuir a'aat iha neon laran, sakar Na'i Maromak. Nia la nanono baa Na'i Maromak ukun, tan neon la biit. ⁸ Hanoin! Tan ema mak foo leet baa a'aat iha neon laran atu babilan nia, nanis nia la bele nalo Na'i Maromak neon di'ak.

⁹ Mais emi la moris tuir a'aat iha neon laran ona. Kalo tebes Kmalar Lulik mak babilan

emikaan neon, emi nanis halo lia mak nalo Nia neon di'ak. Hanoin! Kalo Kristus Kmalar Lulik la moris iha ema neon, ema nia lahoos Kristus eman. ¹⁰ Mais tan Kristus moris iha emikaan neon ti'an, masuk emi mate tan hahalok sala, emikaan kmalar atu moris no Na'i Maromak to'o nima-nimak. Lia nia bele dadi tan Na'i Maromak simu emi ti'an no nafoli emi na'ak, ema loos. ¹¹ Na'i Maromak, mak nalo Yesus moris nikar nosi mate. Dadi, masuk ita mate ti'an, kalo Niakaan Kmalar Lulik moris iha itakaan neon, Nia nalo ita moris hikar. Ne'e na'ak, Nia atu nalo ita moris hikar, nu'u nalo Kristus moris nikar.✧

Na'i Maromak Kmalar Lulik natudu na'ak, ita dadi baa Na'i Maromak oan

¹² Nune'e, mamaluk sia! Ita ne'e hoo tusan boot baa Na'i Maromak, tan Nia fakar mohu Niakaan dadi'ak wa'in baa ita ti'an. Oras ne'e ita musti selu tusan nia hodi moris tuir Niakaan hakaran. Ita la moris tuir a'aat iha itakaan neon laran ona. ¹³ Kalo ita moris tuir a'aat iha neon laran, nanis Na'i Maromak se'i kotuk no kastikar ita! Mais kalo ita foo leet baa Kmalar Lulik nadodok a'aat iha itakaan neon laran, ita bele moris loos.

¹⁴ Ema mak nanono baa Kmalar Lulik babilan, sia mak Na'i Maromak oan. ¹⁵ Kalo ita foo leet baa Kmalar Lulik babilan, Nia la nalo ita baa ata mak moris ta'uk teen. Uluk, ita moris nunia tebes. Mais tan ita simu Kmalar Lulik babilan, ita dadi Na'i Maromak oan ti'an. Na'i Maromak nanis rona ita, kalo ita bolu Nia ha'ak, "Ama!"✧

¹⁶ Ita hatene iha neon laran du'uk ha'ak, ita dadi Na'i Maromak oan sia. Kmalar Lulik

moos natudu na'ak nunia. ¹⁷ Tan ita dadi Na'i Maromak oan ti'an nunia, ita nanis simu sasoin nosi itakaan Ama. Kalo Ama Maromak latan sasoin baa Oan Kristus, ita moos simu bele-bele ho Kristus. Mais sei noo lia ida tenik: Ita moos musti hetan susar, hanesan Kristus netan susar, nebee Na'i Maromak foti-nahaas ita, hanesan Nia foti-nahaas Kristus.✧

Nosi ikus Na'i Maromak foti-nahaas nodi foo kabaas baa ita

¹⁸ Tuir ha'u, susar mak ita hetan baa oras ne'e, oan ida dei kalo ita sura-hanesa no kabaas mak Na'i Maromak nameno atu foo baa ita. ¹⁹ Raiklaran no sasoin hotu-hotu mak Na'i Maromak nase'i ti'an, sei hei-hein saa mak Nia atu natudu baa Niakaan oan sia. ²⁰ Uluk aan, raiklaran no sasoin hotu-hotu kona kastikar to'o sia la no folin. Lia nia, lahoos siakaan beer, mais tan Na'i Maromak natuun kastikar nunia. Masik nunia moos, sia sei neo-neon baa,✧ ²¹ tan Na'i Maromak nameno atu sori sia nosi mate. Hotu, Nia atu foo kabaas baa sia, hanesan Nia nameno foo baa Niakaan oan sia.

²² Ita hatene ha'ak, iha raiklaran ne'e noo susar lear. Hori uluk aan to'o oras ne'e, raiklaran no sasoin hotu-hotu nahoron tan moras nodi neo-neon baa hotu-hotu atu dadi foun. Sia, nu'u fetu mak nahoron tan moras nodi neo-neon atu nahoris. ²³ Lahoos raiklaran no sasoin mesan dei mak neo-neon, mais ita hotu. Na'i Maromak foo uluk Kmalar Lulik baa ita. Mais ita sei neo-neon nebee Na'i Maromak moos foti ita dadi baa Niakaan oan, nodi sori itakaan isin lolon nosi a'aat hotu-hotu.✧

✧ **8:17** Galatia 4:5-7 ✧ **8:20** Lia Uluk Fohon 3:17-19 ✧ **8:23**
2 Korintus 5:2-4

24 Baa oras ita fiar baa Yesus atu sori ita, Na'i Maromak moos nameno atu foti ita nalo baa Niakaan oan. Mais oras ne'e, ita sei neo-neon, tan sei la dadi dauk. Ema neo-neon baa lia mak dadi ti'an ka? Lale! Kalo ema ida naree lia ida mak dadi ti'an, nia lalika neo-neon ona. 25 Mais kalo ita sei neo-neon baa lia ida mak sei la dadi dauk, ita musti haterus aan hodi hein bei-beik.

26 Oras ita sei hein, Kmalar Lulik tulun ita, tan itakaan neon la biit no ita la hatene hamulak tuir loos. Masik ita hamuu loos iha neon laran tan la hatene atu hamulak hodi lia fuan saa, Kmalar Lulik namulak seluk ita. 27 Na'i Maromak natene hotu-hotu mak ita beer hamulak iha neon laran. Nia moos natene Kmalar Lulik beer, tan manesak no Niakaan beer. Tan lia nia, Nia natene lia hotu-hotu mak Kmalar Lulik beer namulak bodik ita ema makfiar. Saa mak Kmalar Lulik namulak, nanis kona baa Na'i Maromak beer.

28 Ita hatene ha'ak, Na'i Maromak nalo hotu-hotu dadi di'ak bodik ema mak nadomi Nia no boi kedan atu tuir Niakaan hakara. 29 Hori uluk aan, Nia natene see mak atu dadi baa Niakaan oan. Nia moos boi nola sia nebee siakaan lisan dadi hanesan Niakaan Oan Kristus. Kristus nia, mak oanulun. Rumak sia, mak alin. 30 Ema mak Na'i Maromak boi kedan, Nia bolu nola sia atu dadi baa Niakaan oan. Ema mak Nia bolu nola ti'an, Nia nafoli sia na'ak ema loos. Ema mak Nia naloos ti'an, nosi ikus Nia moos foti-nahaas nodi foo kabaas baa sia.

Na'i Maromak nadomi ita tebe-tebes

31 Oras ne'e, ita atu dale saa tenik nosi lia nia sia? Kalo Na'i Maromak nariik nosi ita, see mak bele sakar ita? La noo! 32 Na'i Maromak la natoos Oan du'uk, mais latan nebee mate dadi

sera atu tulun ita hotu-hotu. Tan Nia la natoos Oan nunia bodik ita, ita bele hatene ha'ak, Nia moos atu foo di'ak hotu-hotu baa ita. Tebes.

³³ Arumak emi haneo ha'ak, sei noo ema mak bele tula sala baa ita ka? La noo! La noo ema ida mak bele tula sala baa ita, tan Na'i Maromak boi nola ita ti'an. Nia du'uk nafoli ita na'ak, ema loos. ³⁴ Arumak emi haneo ha'ak, sei noo ema mak bele dale na'ak, Na'i Maromak musti kastikar ita ka? La noo! Na'i Maromak la kastikar ita ona, tan Nia boi ita ti'an, no Yesus Kristus mate selu nola ita. Liu tan tenik, Na'i Maromak nalo Yesus moris nikar, hotu foti Nia nebee nabesi aan baa fatin kneter kaliuk iha Na'i Maromak sorin kwana. Iha nia, Yesus namulak bodik ita.

³⁵ Arumak emi haneo ha'ak, noo ema mak bele seten Kristus to'o Nia la nadomi ita tenik ka? La noo! La noo ida kois mak bele! Masik ita hetan susar ka, mukit ka, salaen ka, la noo tais ka, dinu ka, ema atu no'o ita ka, Kristus nadomi ita nohuun. La noo ida kois mak bele taa kotu ita nosi Niakaan dadomin! ³⁶ Hakerek Moon na'ak, "Ema buka dalan atu no'o ita, tan ita Na'i Maromak eman.

Sia nalo ita,

nu'u bibi malae mak ema nodi baa no'o."✧

³⁷ Masik ita hetan susar oin nunabee moos, ita sai luku tan Kristus nadomi ita.

³⁸ Ha'u kfiar nune'e: la noo ida kois mak bele saseni Na'i Maromak to'o Nia la nadomi ita. Ita moris ka, ita mate ka, Nia nadomi nohuun. Makbukar lale'an ka, diablu ka, makaer beran seluk ka, la noo ida mak bele seten Na'i Maromak to'o Nia la nadomi ita. Masik baa oras ne'e ka, baa loron ikus ka, la noo. ³⁹ La noo ida iha

✧ 8:36 Kananuk Sia 44:23

lale'an, la noo ida iha raiklaran. Nosi sasoin hotu-hotu mak Na'i Maromak nase'i moos, la noo ida mak bele sasa fa'e ita nosi Na'i Maromak dadomin, tan ita talin malu ti'an ho itakaan Na'in Yesus Kristus.

9

Paulus neon susar, tan niakaan ema Yahudi wa'in la fiar baa Kristus

¹ Ita mak talin malu ho Kristus, dale mak loos dei. Dadi, saa mak ha'u kdale ne'e, lia mak loos no tebes. Ha'u la kbosok. Ha'u moos koran iha neon laran ka'ak, Kmalar Lulik mak babilan ha'ukaan dalen ne'e. ²⁻³ Nune'e: koran susar todan baa oras kanoin kola ha'ukaan ema Yahudi* du'uk, tan kakara nebee sia moos talin malu no Kristus. Mais sia wa'in la fiar. Kalo ha'u kbele kona kastikar tan seluk sia, ha'u kadi'a aan simu. Masik Na'i Maromak sasa fa'e ha'u kosi Kristus moos, ha'u ksimu, surak ha'ukaan ema sia talin malu no Kristus. ⁴ Tuir loos, sia ema klubun ida mak sotir tebes. Sia mak Na'i Maromak foti baa Niakaan oan sia hori uluk aan. Nia natudu Niakaan beran maka'as baa sia. Nia namate mamenon oi-oik no sia. Nia foo Niakaan Ukun-badu baa sia, no nameno atu natudu laran di'ak baa sia. Sia mak natene lo'u-sudur baa Na'i Maromak nodi naliku Nia. ✧ ⁵ Sia moris nosi itakaan bei uluk, mak Bei Abraham, Bei Isak, no Bei Yakob. (Sia nola naran 'Isra'el' nosi Bei Yakob naran foun.) Kristus moris nosi siakaan husar-binan. Kristus moos Maromak mak ukun

---

* **9:2-3** Ema klubun *Yahudi* nia, manesak no ema klubun *Isra'el*. Sia nein iha rai *Isra'el* no fatin seluk sia. ✧ **9:4** Ema *Isra'el* Sai Nosi Mesir 4:21, 14:22

hotu-hotu. Ita tonu-haboot Nia to'o nima-nimak. Loos!✧

6 Mais ema Yahudi wa'in sei la fiar dauk baa Kristus. Masik nunia moos, ema la bele na'ak Na'i Maromak la nala'ok Niakaan mamenon baa sia. Keta haneo ha'ak, ema hotu-hotu mak moris nosi Bei Isra'el, Na'i Maromak nafoli sia na'ak, Niakaan ema. 7 No keta haneo ha'ak, ema hotu-hotu mak moris nosi Bei Abraham, Na'i Maromak nafoli sia na'ak, Niakaan ema. Tan Na'i Maromak katak baa Bei Abraham na'ak, "Okaan husar-binan mak Ha'u katene, ne'e mak, husar-binan mak moris nosi okaan oan Isak dei."✧

8 Lia ne'e na'ak, hori uluk to'o baa oras ne'e, lahoos Bei Abraham husar-binan hotu-hotu mak dadi baa Na'i Maromak eman. Hela mesan husar-binan mak Nia boi ti'an tuir mamenon. 9 Tan Na'i Maromak namate menon baa Bei Abraham na'ak, "Takseer tinan oin Ha'u kmai kikar, baa oras nia okaan feen Sara nahoris oan mane ida ti'an."✧

10 Lahoos nunia dei. Itakaan bei Isak no feen Ribka moos nahoris oan karuak. 11-12 Oa karuak nia sia sei la moris dauk, sei la natene dauk lia di'ak no lia aat, mais Na'i Maromak katak kedan baa Ribka nosi oan karuak nia sia na'ak, "Maun atu serwisu bodik alin." Hodi nunia, Na'i Maromak nalore na'ak, kalo Nia boi nola ema ida ti'an, Nia natene nanis atu nodi ema nia nala'ok serwisu saa. Na'i Maromak boi kedan alin nia atu dadi Niakaan ema. Nia la nein naree alin nia atu nalo saa, tan Nia natene kedan ti'an.✧

✧ 9:5 Lia Uluk Fohon 32:22-32 ✧ 9:7 Lia Uluk Fohon 21:12

✧ 9:9 Lia Uluk Fohon 18:10 ✧ 9:11-12 Lia Uluk Fohon 25:23

¹³ Iha Hakerek Moon Na'i Maromak dale nosi oa karuak nia na'ak,
 "Ha'u kboi Yakob,
 Ha'u kdudu Esau."✧

¹⁴ Dadi, ita atu ha'ak saa tenik? Arumak emi haneo ha'ak, "Na'i Maromak nakotu lia la nodi moon." Lale! ¹⁵ Uluk aan Na'i Maromak katak baa Bei Musa na'ak,
 "Ha'u du'uk mak kboi ema mak Ha'u kdodan.
 Ha'u du'uk mak katudu ema mak Ha'u kadomi."✧

¹⁶ Dadi, Na'i Maromak dodan ema, la titu nosi ema neon laran, lale ema niakaan hahalok, mais nahuu nosi Na'i Maromak laran du'uk. ¹⁷ Iha Hakerek Moon, Na'i Maromak dale baa Na'in Mesir na'ak, "Ha'u kfoti o dadi baa na'in, tan ha'u kakara kodi o atu matudu Ha'ukaan beran baa ema lear. Hodi nunia, ema iha raiklaran tomak foti-naboot Ha'ukaan naran."✧

¹⁸ Dadi, kalo Na'i Maromak beer natudu dodan baa ema ida, Nia nalo luku. Kalo Nia beer nalo ema ida neon monas, Nia moos nalo luku.✧

Na'i Maromak boi ema tuir Niakaan hakara

¹⁹ Arumak emi dale sakar ha'ak, "Kalo Na'i Maromak nakotu kedan hotu-hotu ti'an, to'o la noo ema ida mak bele sakar Niakaan kakotun, tan saa Nia sei tula sala baa ita? Ne'e na'ak, Na'i Maromak la moon."

²⁰ Kalo o manoin nunia, ha'u kataa o ka'ak, "O maneo o ne'e see?! O bele dale sakar Na'i Maromak ka?" Keta nunia, tan Hakerek Moon na'ak, "Kalo ema ida nase'i buat ida, buat nia bele nusu fila baa ema mak nase'i nia na'ak, 'Tan

✧ **9:13** Maleaki 1:2-3 ✧ **9:15** Ema Isra'el Sai Nosi Mesir 33:19

✧ **9:17** Ema Isra'el Sai Nosi Mesir 9:16 ✧ **9:18** Hanoin Hikar Dalan Moris 7:7-9

saa o malo ha'u nune'e?' "☆ 21 Ha'u kola knaninuk kosi ema mak nalo sasanan rai. Nodi rai fu'ak ida, nia bele boi atu nalo hanek molen to'o ema mose. Nia moos bele boi atu nalo baa sasanan te'in mak la no folin. Nia nalo tuir niakaan hakara dei.

22 Nunia moos, Na'i Maromak. Nia noo beran atu nalo tuir Niakaan hakara du'uk. Nia bele boi atu natudu Niakaan hahibun no Niakaan beran baa ema mak nalo aat, tan ema nia sia fatan kona kastikar to'o welon. Mais Nia moos bele boi atu netu neon no ema mak nalo aat. 23 Nia nalo nunia atu natudu Niakaan dodan baa ema balu, tan Nia boi sia kedan atu foti-nahaas sia nodi foo kabaas baa sia. 24 Ita ne'e, mak Nia boi kedan ti'an atu dadi baa Niakaan ema. Ita ne'e, balu hosi ema Yahudi, balu tenik hosi ema klubun seluk sia. 25 Uluk, Maromak nodi mako'an Hosea atu nakerek nosi ema lahoos Yahudi na'ak, "Ema mak uluk lahoos Ha'ukaan ema,

Ha'u kakara bolu sia ka'ak,

'Emi ne'e, Ha'ukaan ema.'

Ema mak uluk Ha'u la kadomi,

Ha'u kakara bolu sia ka'ak,

'Emi ne'e, ema mak Ha'u kadomi.' "☆

26 Nia moos nakerek na'ak,
"Noo fatin ida mak uluk

Na'i Maromak katak baa ema na'ak,

'Emi ne'e, lahoos Ha'ukaan ema!'

Oras ne'e, Na'i Maromak simu sia na'ak,

'Emi ne'e, Ha'ukaan oan!' "☆

Maromak Mak Moris dale nunia, tan Nia dodan ema lahoos Yahudi sia.

27 Dala ida, Maromak mako'an ida seluk, naran Yesaya, katak nosi ema klubun Isra'el na'ak,

☆ 9:20 Yesaya 29:16, 45:9 ☆ 9:25 Hosea 2:23 ☆ 9:26 Hosea 1:10

“Masik ema Isra'el dadi klubun ida
mak wa'in hanesan raihenek iha tasi tehen
moos,

Na'i Maromak atu sori nola sia na'in hira dei
nosi siakaan salan.

²⁸ Na'i Maromak Niakaan oras to'o ti'an atu
nakotu lia baa raiklaran tomak.
Nia la nein ti'an, mais atu nakotu lai-lais
ona.”☆

²⁹ Uluk aan, Yesaya moos katak nosi ema
Yahudi na'ak nune'e:

“Ita ne'e sotir,
tan Maromak Mak Beran Kaliuk
nabusik itakaan husar-binan balu netan
moris.

Kalo lahoos nunia,
ita mohu ti'an,
hanesan ema kota Sodom no Gomora.”☆

*Dalan moris bodik ema Isra'el mak se'i kotuk
baa Na'i Maromak*

³⁰ Dadi, ita atu ha'ak saa? Ita hatene ha'ak,
uluk ema lahoos Yahudi sia la nanono baa Na'i
Maromak. Mais oras ne'e, Na'i Maromak naloos
sia ti'an tan fiar Yesus Kristus. ³¹ Mais ema
Yahudi sia sei la fiar. Sia madinas tuir Ukun-
badu nodi neo-neon Na'i Maromak atu naloos
sia. Mais la dadi falik.

³²⁻³³ Tan saa la dadi nunia? Tan sia la fiar baa
Yesus, mais sia narui aan tuir Ukun-badu nebee
Na'i Maromak naloos sia. Sia narui aan no lahan
Yahudi, mais nu'u la naree Maromak iha siakaan
oin to'o sidi ain baa “fatuk sasidin” iha dalan
klaran. Yesaya katak lia nia ti'an iha Hakerek
Moon na'ak,
“Sintidu!

☆ **9:28** Yesaya 10:22-23 ☆ **9:29** Yesaya 1:9

Tan Ha'u krai Ema ida iha Foho Sion,
 iha kota Yerusalem.
 Ema nia nu'u fatuk sasidin ida,
 mak ema sidi ain kona baa.
 Ema wa'in nakloti
 tan fatuk nia.
 Mais ema mak fiar baa Nia,
 la neon ki'ik kedan."
 Fatuk nia, mak Yesus. Mais ema Isra'el sia
 dudu sai Nia. Nu'u sia sidi ain nodi nakloti tan
 fatuk nia.✧

10

¹ Mamaluk sia! Ha'ukaan neon ain, beer bodik
 ema Yahudi nune'e: Ha'u kakro'an kodi neon no
 laran, nebee sia foo leet baa Na'i Maromak atu
 sori sia nosi sala. Kalo dadi nunia, foin ha'u neon
 di'ak.

² Ha'u katak kasain ka'ak, sia madinas tebes
 buka Maromak. Mais sia la natene dalam mak
 loos ³ nebee Na'i Maromak naloos sia. Sia na'in
 loke dalam du'uk, tan la no'uk rona baa Nia.

⁴ Kalo ema buka nebee Na'i Maromak naloos
 sia tan sia tuir Ukun-badu, lia nia la to'o dauk.
 Mais fiar baa Kristus, foin tetuk. Tan Na'i
 Maromak naloos ema hotu-hotu mak fiar baa
 Kristus.

*Na'i Maromak beer sori ema Yahudi no ema
 lahoos Yahudi*

⁵ Uluk, Bei Musa natudu dalam nebee Na'i
 Maromak naloos ema, surak halo tuir Niakaan
 Ukun-badu hotu-hotu. Nia nakerek na'ak, "See
 mak tuir Ukun-badu hotu-hotu atu netan moris
 mak loos."✧

✧ **9:32-33** Yesaya 28:16 ✧ **10:5** Ukun-badu Na'ilulik 18:5

⁶ Mais oras ne'e Na'i Maromak natudu dalan seluk ti'an nebee naloos ema, surak fiar baa Yesus Kristus. Dalan nia, iha ti'an. Tan Hakerek Moon na'ak, "Lalika husu ha'ak, 'See mak bele sa'e baa lale'an?'" (Lia fuan nia isin na'ak, "Ita ema raiklaran musti sa'e baa lale'an atu bolu Kristus, nebee namaan aan tuun atu sori ita ka?") ⁷ Hakerek Moon moos na'ak, "Lalika husu ha'ak, 'See mak atu tuun baa kuak naraka, baa ema maten fatin nia?'" (Lia fuan nia isin na'ak, "Ita ema raiklaran musti tuun baa hasa'e hikar Kristus nosi mate, nebee sori ita ka?")

⁸ Lahoos nunia! Ita lalika sa'e baa lale'an, lale tuun baa naraka, atu buka Maksorin. Tan Hakerek Moon na'ak, "Maromak Manfatin kre'is baa o, tan iha okaan ibun no neon ti'an." Manfatin nia mak ita hodi katak baa ema ha'ak, "Kalo o makara buka Maksorin, fiar baa Kristus dei!"[☆] ⁹ Kalo o katak sain modi ibun du'uk ma'ak, 'Yesus Kristus, ha'ukaan Na'in,' no fiar modi neon no laran ma'ak, Na'i Maromak nalo Yesus moris nikar ti'an nosi mate, Na'i Maromak nanis sori o nosi okaan salan. ¹⁰ Kalo fiar modi neon, Na'i Maromak nanis naloos o. Kalo katak sain modi ibun ma'ak, 'Yesus Kristus, ha'ukaan Na'in', Na'i Maromak nanis sori o nosi okaan salan. ¹¹ Hakerek Moon na'ak, "Ema mak fiar baa Na'i Maromak la neon ki'ik kedan, tan hotu-hotu mak Na'i Maromak nameno ti'an, Nia nanis nalo dadi."[☆] ¹² Ema Yahudi no ema lahoos Yahudi manesak, tan Na'in ida dei bodik ema klubun hotu-hotu. Nia moos beer fakar laran di'ak bodik ema hotu-hotu mak nusu tulun baa Nia. ¹³ Ita hatene lia nia tan Hakerek Moon

[☆] **10:8** Hanoin Hikar Dalan Moris 30:12-14   [☆] **10:11** Yesaya 28:16

na'ak, "Ema hotu-hotu mak nusu tulun baa Na'i Maromak, Nia nanis sori sia."✧

¹⁴ Mais kalo ema sei la natene Nia dauk, oin nunabee sia bele nusu tulun baa Nia? La bele! Kalo sia sei la rona lia nosi Nia dauk, oin nunabee sia bele fiar baa Nia? La bele! Kalo sei la noo mak baa katak lia nosi Nia baa sia, oin nunabee sia bele rona Niakaan lia nia? La bele! ¹⁵ Kalo sei la noo mak solok ema dauk, oin nunabee ema bele baa katak Niakaan lia baa sia? La bele! Tan Hakerek Moon na'ak, "Ema mak nodi lia di'ak mai, niakaan mamain nia kabaas basuk!"✧

¹⁶ Mais emi hatene ti'an ha'ak, noo ema Isra'el balu mak la no'uk rona Lia Di'ak. Maromak mako'an Yesaya nakerek na'ak, "Ama Maromak!

Ema sia la no'uk fiar Ama Manfatin
mak sia rona ti'an nosi ami!"✧

¹⁷ Ema musti rona uluk lia nosi Kristus, foin sia bele fiar. Musti noo ema mak katak uluk Niakaan lia nia baa sia, foin sia bele rona.

¹⁸ Ha'u kusu kokon nune'e: arumak emi hanoin ha'ak, ema Isra'el sia la dala ida rona nosi lia Kristus ka? Sia rona nanis ti'an! Tan Hakerek Moon na'ak,

"Maromak mako'an siakaan lia mamenon
keke lema raiklaran tomak ti'an.

Siakaan lia fuan

to'o raiklaran lidun no sikun sia ti'an."✧

¹⁹ Ha'u atu kusu tenik lia ida ka'ak, "Ema Isra'el sia natene Na'i Maromak dalan, ka lale?" Sia nanis natene! Bei Musa nakerek uluk nosi lia nia ti'an. Baa oras nia, Na'i Maromak katak baa ema Isra'el na'ak,

✧ **10:13** Yoel 2:32 ✧ **10:15** Yesaya 52:7 ✧ **10:16** Yesaya 53:1

✧ **10:18** Kananuk Sia 19:5

“Ha'u atu kalo lia di'ak
   bodik ema klubun seluk sia.
   Tan lia nia, emi atu hirus.
 Ha'u atu kalo lia di'ak
   bodik ema mak emi temi ha'ak kakutak
   tomak.
 Tan lia nia, emi atu ruun ne'an.”✧
 20 Nosi ikus, Bei Yesaya moos nakerek malorek
 nosi ema lahoos Yahudi na'ak,
 “Noo ema mak uluk la buka Ha'u,
   mais oras ne'e sia nasoru nola Ha'u ti'an.
 Noo ema mak uluk la nusu atu naree Ha'u,
   mais oras ne'e Ha'u katadu aan baa sia
   ti'an.”✧
 21 Mais Na'i Maromak katak nosi ema Isra'el
 nune'e:
 “Loron-kalan Ha'u kein ema Isra'el sia mai baa
   Ha'u.
   Ha'u kbeer simu sia kodi liman rua.
 Mais sia la no'uk mai.
   Sia la nanono baa Ha'u nodi sakar Ha'u.”✧

11

Na'i Maromak dodan ema Isra'el sia

1 Arumak emi haneo ha'ak, “Tan ema Isra'el
 sia la nanono baa Na'i Maromak, etuk Nia dudu
 sai sia ti'an.” Nunia ka? Lale! Tan ha'u
 du'uk, ema Isra'el. Ha'u ne'e, kosi uma huun
 Benyamin. Benyamin aman, naran Isak. Isak
 aman, naran Abraham. Abraham nia, mak ema
 Isra'el hotu-hotu siakaan bei uluk fohon.✧ 2 Na'i
 Maromak la dala ida dudu sai ema Isra'el mak
 Nia boi kedan hori uluk aan. Emi sei hanoin lia
 nosi Maromak mako'an Elia ka? Nia naksuhuk

✧ 10:19 Hanoin Hikar Dalam Moris 32:21 ✧ 10:20 Yesaya 65:1

✧ 10:21 Yesaya 65:2 ✧ 11:1 Filipi 3:5

baa Na'i Maromak, nodi nakro'an nebee Na'i Maromak kastikar ema Isra'el sia ³ na'ak,

“Ama Maromak! Ema ne'e sia no'o mohu Ama mako'an sia mak Ama solok mai.

Sia moos sobu karin taroman mak ema nodi lo'u-sudur baa Ama.

Nosi Ama mako'an hotu-hotu, ha'u kmesan dei mak sei moris. Mais ema moos buka dalan atu no'o ha'u!”[✧]

⁴ Mais Na'i Maromak nataa Elia na'ak, “O dale nia, la kona! Sei noo ema rihun hitu mak lo'u-sudur baa Ha'u. Sia naterus aan bei-beik no la lo'u baa ai'oi lulik Ba'al.”[✧]

⁵⁻⁶ Nunia moos, baa oras ne'e. Lahoos ema Yahudi hotu-hotu se'i kotuk baa Na'i Maromak. Sei noo amikaan ema balu mak Na'i Maromak boi ti'an atu sori, tan Nia nakara natudu laran di'ak baa ami. Kalo Nia nokbiit natudu laran di'ak nodi sori ami tan amikaan hahalok di'ak, ne'e na'ak, Nia la boi atu sori ami. Tan kalo ema nokbiit natudu laran di'ak, ne'e na'ak nia la boi atu nalo nunia.[✧] ⁷ Lia rohan nune'e: ema Yahudi wa'in buka dalan atu di'a-di'ak no Na'i Maromak. Balu netan dalan, tan sia mak Na'i Maromak boi kedan ti'an. Mais wa'in la netan dalan, tan neon monas to'o sia la nanono Na'i Maromak. ⁸ Hakerek Moon na'ak,

“Na'i Maromak foo baa sia, matan mak la bele naree, tilun mak la bele rona, no kakutak tomak mak la bele nanoin.

✧ **11:3** 1 Na'i Isra'el Sia 19:10, 14 ✧ **11:4** 1 Na'i Isra'el Sia 19:18

✧ **11:5-6** Hanoin Hikar Dalan Moris 7:7-8

Tan baa nia, sia la natene lia loos to'o
baa ohin loron ne'e moos."✠

9 Na'i Daud moos nakerek nosi lia ema Yahudi
na'ak,

"Habusik sia nadahur iha siakaan fatin du'uk.

Siakaan dahur nia atu kesi fila sia,

tan sia naneo hotu-hotu di'ak.

No siakaan sasoin du'uk atu nalo sia sidi ain.

10 Habusik siakaan matan nakukun,

to'o sia la titu-naree sa-saa!

Habusik sia natiu naha todan bei-beik,

to'o siakaan kotuk ruin tu'an kato'uk!"✠

Na'i Maromak nakara sori ema hotu-hotu

11 Ema Yahudi sia sidi ain tan la fiar baa Yesus.
Tebes. Mais ha'u atu kusu nune'e: Sia nakloti
to'o la bele nadeer tenik ka? Lale! Mais tan
sia la no'uk nanono baa Na'i Maromak, siakaan
salan nia loke dalan nebee Na'i Maromak simu
ema seluk. Na'i Maromak nalo nunia, nebee
ema Yahudi sia laran moras, hotu sia fila nikar
baa Nia. 12 Malorek ti'an na'ak, ema Yahudi sia
se'i kotuk baa lia mak di'ak. Mais tan siakaan
salan nunia, ema seluk nosi raiklaran tomak bele
noran Na'i Maromak laran di'ak. Ne'e na'ak,
ema Yahudi sia lakon boot. Ema lahoos Yahudi
sia sotir boot. Mais nosi ikus, kalo ema Yahudi
sia moos fila nikar di'a-di'ak no Na'i Maromak,
ne'e mak di'ak kaliuk!

13 Oras ne'e, ha'u katak baa emi mak lahoos
Yahudi sia. Na'i Maromak solok ha'u hanesan
Kristus klosan bodik emi. Ha'u kaka'as aan
kodi kala'ok serwisu kabaas ne'e, 14 tan kaneo
kalo ha'u kala'ok di'a-di'ak serwisu ne'e bodik
emi mak lahoos Yahudi, arumak ha'ukaan ema

✠ 11:8 Hanoin Hikar Dalan Moris 29:4; Yesaya 29:10 ✠ 11:10
Kananuk Sia 69:23-24

Yahudi du'uk laran moras, to'o balu netan moris tan fila nikar baa Na'i Maromak. ¹⁵ Baa oras Na'i Maromak dudu sai ema Yahudi sia, Nia loke dalan nebee ema seluk bele tama dadi baa Niakaan ema. Mais nosi ikus, kalo ema Yahudi sia fila nikar baa Na'i Maromak, lia nia kabaas kaliuk, nu'u sia moris nikar nosi mate!

¹⁶ Kalo ema sera to'os isin uluk fohon baa Na'i Maromak, ne'e na'ak, to'os isin hotu-hotu dadi baa Na'i Maromak Niakaan. Kalo ema mak nalo tubi, sera tubi uluk fohon, tubi hotu-hotu dadi baa Na'i Maromak Niakaan. Kalo ema sera ai abut ida, ai sorun hotu-hotu moos dadi baa Na'i Maromak Niakaan.

¹⁷ Ha'u kanesa ema Yahudi baa ai huun saitun ida mak Na'i Maromak kuda iha to'os laran. Nunia moos, kanesa emi mak lahoos Yahudi sia baa ai saitun fuik iha to'os luan. Na'i Maromak taa kotu ai sorun balu iha to'os laran nia, hotu Nia taa nola ai fuik sorun balu, tubir baa ai huun iha to'os laran nia. Hodi nunia, sorun nosi ai huun iha to'os luan, simu nola moris nosi ai huun iha to'os laran. Ne'e na'ak, Na'i Maromak foo moris baa ema Yahudi bele-bele no emi mak lahoos Yahudi. ¹⁸ Mais sintidu! Keta kakaku aan haneo ha'ak, emi hosi luan nia di'ak liu ai sorun mak to'os na'in taa kotu iha to'os laran nia! Kalo atu maksa'ek aan, keta malu'a tan o ne'e sorun loos dei! Lahoos o mak malo ai huun nia biit, mais abut mak nalo biit.

¹⁹ Arumak o ma'ak, "Na'i Maromak taa kotu sorun ida nosi ai huun mak moris iha Niakaan to'os laran, nebee tubir nikar ha'u baa, nodi seluk sorun tuan nia." ²⁰ Tebes. Mais keta malu'a ma'ak, Na'i Maromak taa kotu sorun nia sia tan sia la fiar baa Yesus. O bele seluk sia, tan fiar baa Nia. Tan lia nia, o la bele kakaku aan! Di'ak liu,

daka aan! Keta malo oi-oik. ²¹ Ema Yahudi sia nu'u sorun isin mak tubu uluk iha to'os laran. Mais Na'i Maromak la nabusik sia naterus aan kleur iha nia. Dadi, kalo o la fiar baa Yesus nohuun, keta maneo ma'ak Na'i Maromak atu nabusik o materus aan iha nia!

²² Hanoin di'a-di'ak! Na'i Maromak laran di'ak. Mais Nia moos laran moon. Nia natene natuun kastikar todan baa ema mak la nanono no se'i kotuk baa Nia. Bodik emi mak lahoos Yahudi sia, Na'i Maromak natudu laran di'ak surak emi moris talin malu bei-beik ho Nia, nebee bele simu Niakaan dadi'ak nia. Kalo emi la moris nunia, Nia nanis taa kotu emi nosi Niakaan ai huun. ²³ Kalo ema Yahudi sia nalo neon aat hotu fiar baa Yesus, nanis Na'i Maromak tubir nikar sia baa ai huun isin nia. Tan Nia mak noo beran atu nalo nunia! ²⁴ Mais emi mak lahoos Yahudi sia, nu'u sorun nosi saitun fuik mak uluk tubu karin iha to'os luan. Na'i Maromak boi nola emi nodi tubir baa ai huun saitun mak Nia kuda iha to'os laran. Kalo Na'i Maromak nalo nunia bodik emi mak lahoos Yahudi, saa tenik bodik ema Yahudi. Kabaas kaliuk kalo Nia tubir nikar sia baa siakaan ai huun du'uk.

Nosi ikus, Na'i Maromak atu sori ema Yahudi sia

²⁵ Mamaluk iha Roma sia! Emi musti hatene lia ne'e mak uluk sei lia subar. Mais kalo hatene ti'an, keta kakaku aan hodi haneo ha'ak, emi matenek. Lia subar nia nune'e: oras ne'e, ema Yahudi sia neon monas no la no'uk fiar baa Yesus. Mais la nunia bei-beik. Tan kalo ema seluk hotu-hotu fiar baa Yesus ti'an, ema Yahudi sia moos fiar baa Nia. ²⁶ Kalo oras nia to'o ti'an, Na'i Maromak atu sori ema Yahudi hotu-hotu.

Na'i Maromak du'uk katak kedan nunia ti'an iha Hakerek Moon na'ak,

“Kalo niakaan oras to'o ti'an,

Maksorin ida atu mai

nosi Foho Sion iha kota Yerusalem.

Oras ne'e, Isra'el husar-binan sia la nanono baa Ha'u.

Oras ne'e, sia se'i kotuk baa Ha'u.

Mais kalo ema nia to'o mai ti'an, Nia atu namoos siakaan neon.✧

²⁷ Hotu, Ha'u kasu mohu siakaan salan,

tan uluk kamate menon ko sia nunia.”✧

²⁸ Sura oras ema Yahudi sia dudu Yesus Manfatin Di'ak, sia nalo aan nu'u funu mak sakar Na'i Maromak. Hodi nunia, sia foo leet baa emi mak lahoos Yahudi sia. Mais Na'i Maromak nadomi sia nohuun, tan nadomi siakaan bei uluk, no boi nola sia ti'an dadi baa Niakaan ema. ²⁹ Kalo Na'i Maromak latan buat ida ti'an, Nia la dada nikar ona. Kalo Nia bolu nola ema atu dadi baa Niakaan ema ti'an, Nia la nabusik ona.

³⁰ Uluk, emi mak lahoos ema Yahudi la hanono baa Na'i Maromak. Mais oras ne'e, emi simu Niakaan dodan tan ema Yahudi sia la nanono baa Nia. ³¹ Oras ne'e, sia mak la nalo tuir Na'i Maromak beer. Tan baa nia, Na'i Maromak natudu nikar dodan baa emi. Mais Nia sei nakara foo dodan baa sia tenik. ³² Lia ne'e na'ak, ema Yahudi no ema lahoos Yahudi, Na'i Maromak nafoli manesak. Sia hotu-hotu la tuir Niakaan hakara. Mais Nia nabusik nunia, nebee bele natudu dodan baa ema hotu-hotu.

Tonu-haboot Maromak

³³ Adeei! Ha'u ktonu-kaboot Maromak tan Nia matenek kaliuk!

Nia nodi Niakaan matenek nia, nalo lia
 kabaas.
 La noo ema ida mak bele natene tebe-tebes
 Maromak moris dalan.
 La noo ema ida mak bele natene fukur nosi
 Maromak nakotu lia.
 La noo ema ida mak bele natene
 tan saa Maromak nalo lia ida.✧
 34 Tebes! Iha Hakerek Moon ema nusu na'ak,
 "See mak bele natene fukur Maromak Niakaan
 hanoin?
 See mak bele foo lia tate'an baa Nia?✧
 35 See mak bele foo sa-saa baa Nia, to'o Nia
 natusan baa ema raiklaran?
 La noo ema ida kois mak bele."✧
 36 Hotu-hotu nahabut baa Maromak.
 Hotu-hotu, Nia mak babilan.
 Hotu-hotu bodik Nia.
 Ita tonu-haboot Nia
 to'o nima-nimak!
 Nunia tebes!✧

12

*Em a mak talin malu no Kristus, lisan musti
 makonak no moris foun*

¹ Mamaluk sia mak ha'u kadomi! Tan Na'i
 Maromak natudu ti'an dodan boot baa ita, ha'u
 kusu nebee emi latan aan baa Nia nu'u sera mak
 sei moris. Foo leet baa Nia atu babilan emi to'o
 emikaan lisan dadi moon. Kalo emi halo nunia,
 foin emi lo'u-sudur baa Nia halo loos. Nia nanis
 simu nodi neon di'ak. ² Keta tuir ema raiklaran
 oras ne'e lisan oi-oik. Keta foo leet baa sia atu
 babilan emi. Emikaan neon keta naktomak tuir
 siakaan hanoin, siakaan moris, no siakaan adat.

✧ 11:33 Yesaya 55:8 ✧ 11:34 Yesaya 40:13 ✧ 11:35 Ayub
 41:11 ✧ 11:36 1 Korintus 8:6

Di'ak liu, foo leet baa Na'i Maromak atu babilan emi to'o nafou emikaan kakutak. Hodi nunia, emi bele hatene lia hotu-hotu tuir dalan foun. Emi moos bele hatene saa mak Na'i Maromak nakara emi hala'ok bodik Nia. Lia mak Nia nakara nia, nanis lia di'ak, lia tetuk, no lia mak nalo Nia neon di'ak.

³ Tan Na'i Maromak natudu laran di'ak ti'an nodi foti ha'u baa klosan, ha'u kbele katak baa emi nune'e: Leno aan halo lo-loos! Keta haksa'ek aan liu kladik. Na'i Maromak fa'e babelen baa ita ida-idak, tuir itakaan fiar. Tetu di'a-di'ak okaan babelen nia.

⁴ Ha'u kola knaninuk nosi ema isin lolon. Isin lolon ida noo niakaan fafa'ek oi-oik. Fa'ek ida-idak noo du'uk niakaan serwisu. ⁵ Nunia moos ita. Masik ita ema wa'in, ita hotu-hotu talin malu dadi nu'u Kristus isin. Mais ita ida-idak hoo du'uk serwisu, nu'u ema isin lolon fafa'ek nia. Ita hotu-hotu hakrai aan baa malu.✧

⁶ Na'i Maromak natudu laran di'ak nodi fa'e babelen baa ita ida-idak atu hala'ok Niakaan serwisu oi-oik. Kalo Na'i Maromak fa'e babelen baa o, nodi foo lia mamenon baa o, o musti mato'o lia mamenon nia tuir okaan fiar. ⁷ Kalo Na'i Maromak fa'e babelen baa o, to'o o matene maliku ema seluk, o musti maliku. Kalo Na'i Maromak fa'e babelen baa o, to'o o matene manorin ema, o musti manorin. ⁸ Kalo Na'i Maromak fa'e babelen baa o, to'o o matene makbiit ema neon, o musti makbiit. Kalo Na'i Maromak fa'e babelen baa o, to'o o bele tulun ema modi okaan sasoin, foo baa. Kalo Na'i Maromak fa'e babelen baa o, to'o o matene lituk ema, mala'ok serwisu nia modi laran maluak. Kalo Na'i Maromak fa'e babelen baa o, to'o o

---

✧ 12:5 1 Korintus 12:12

matene tulun ema susar, o musti tulun modi neon boot.✧

Kristus Niakaan ema dalam moris

⁹ Keta asufanu hadomi ema. Hadomi halo loos. Keta oin-kotuk. Se'i kotuk baa lia aat hotu-hotu, hodi kaer hola lia di'ak hotu-hotu. ¹⁰ Ita mamaluk sarani musti hadomi malu. Hariik metin nebee hakneter malu. ¹¹ Kalo serwisu, serwisu hodi neon tomak. Keta neon ruak. Serwisu hodi neon boot bodik itakaan Na'in. ¹² Neon di'ak laron-kalan, hodi hanoin hotu-hotu mak Na'i Maromak atu nalo bodik emi. Haterus aan baa oras susar. Hamulak laron-kalan, keta horan kole. ¹³ Hodi sasoin hato'o mamaluk sarani mak susar. Loke liman hodi foo haa-hemu no toba fatik baa ema matak. Hodi nunia, ita hadomi sia.

¹⁴ Kalo ema nasusar ita, keta haloon aat bodik sia. Mais haloon nebee Na'i Maromak nalo di'ak bodik sia.✧ ¹⁵ Kalo ema neon di'ak, ho sia neon di'ak bele-bele. Kalo ema tanis tan neon todan, ho sia tanis bele-bele. ¹⁶ Moris neon ida, hodi hadomi malu. Keta loko aan. Di'ak liu, hamalu ho ema mak la noo folin sia. Keta haksa'ek aan hodi haneo ha'ak, ita mesan mak matenek.✧

¹⁷ Kalo ema nalo aat baa o, keta selu aat. Mais buka dalam mak di'ak kaliuk, mak ema hotu-hotu bele mose. ¹⁸ Kalo bele, buka dalam atu moris dame malu mo ema hotu-hotu.

¹⁹ Mamaluk sia mak ha'u kadomi! Keta selu aat baa ema. Habusik Na'i Maromak mak selu baa sia. Tan Nia nahibu kalo ema nalo aat. Hakerek Moon na'ak,
"Itakaan Na'in du'uk mak dale na'ak,

✧ **12:8** 1 Korintus 12:4-11 ✧ **12:14** Mateus 5:44; Lukas 6:28

✧ **12:16** Lia Fuan Tate'an 3:7

Ha'u mak koo beran atu selu aat baa ema.
 Tan Ha'u mak koo beran atu katuun kastikar
 baa ema.”[☆]
 20 Di'ak liu, halo tuir lia iha Hakerek Moon
 na'ak,
 “Kalo okaan funu salaen,
 mahaan nia.
 Kalo okaan funu nanroo,
 maroo nia.
 Tan kalo o malo nunia, nia atu noran moe,
 nodi nakneter fila o.”^{* ☆}
 21 Keta foo leet baa a'aat ukun o. Di'ak liu, foo
 leet baa lia di'ak mak ukun o. Hodi nunia, o bele
 matoba mola lia aat sia.

13

Hanono baa ema makaer ukun

¹ Ema ida-idak musti nanono baa ema makaer ukun sia, tan sia mak kaer beran. Sia noo beran nunia, tan Na'i Maromak mak foo. Makaer ukun oras ne'e kaer ukun, tan Na'i Maromak mak foti sia. ² Kalo ema sakar makaer ukun, ne'e na'ak, nia sakar ema mak Na'i Maromak foti. Kalo ema sakar nunia, nanis Na'i Maromak kastikar.

³ Kalo halo loos, lalika hata'uk makaer ukun sia. Mais halo aat, foin hata'uk sia! Dadi kalo emi hakara moris la ta-ta'uk, daka aan hodi halo loos nebee makaer ukun sia tonun emi. ⁴ Na'i Maromak boi makaer ukun sia atu lituk emi. Mais kalo emi halo aat, sintidu! Tan siakaan beran nia, noo folin. Sia hanesan Na'i Maromak

---

[☆] **12:19** Hanoin Hikar Dalan Moris 32:35   ^{*} **12:20** Hakerek Moon lia Yunani na'ak, “rai ha'i lutan baa niakaan ulun.” Ema matenek lia Hakerek Moon na'ak, lia isin nia na'ak “nia atu noran moe nodi nakneter fila o.”   [☆] **12:20** Kananuk Sia 140:10; Lia Fuan Tate'an 25:21-22

ain-liman mak Nia naruka atu kastikar ema mak nalo aat. Tan Na'i Maromak nahibu ema mak nalo aat.

⁵ Tan baa nia, emi musti hanono baa makaer ukun sia. Emi du'uk hatene ha'ak, lia nia mak loos. Emi moos hatene ha'ak, Na'i Maromak nahibu kalo ita la halo lia loos.

⁶ Nunia moos, emi musti selu bea tuir loos, tan ema makaer ukun sia nala'ok Na'i Maromak Niakaan serwisu. ⁷ Foo baa ema hotu-hotu saa mak fatan sia simu. Selu bea baa maksisi bea sia. Foo kneter baa ema mak fatan netan kneter. Foo tonun baa ema mak fatan simu tonun.✧

Moris hadomi malu

⁸ Selu halo mohu emikaan tusan sia, nebee keta moris ho tusan. Tan ita musti hatusan loos baa lia ida dei. Ne'e mak, lia hadomi malu. Kalo ita hadomi ema, ita hala'ok Na'i Maromak Ukun-badu hotu-hotu. ⁹ Ukun-badu nia sia na'ak, "Keta halo lia kfo'er; keta ho'o ema; keta hana'o; keta beer hola ema niakaan sasoin." Noo tenik Ukun-badu seluk sia. Kalo hakara hala'ok Ukun-badu sia hotu-hotu, hala'ok Ukun-badu ida ne'e mak na'ak, "Hadomi ema seluk, hanesan hadomi isin lolon du'uk."✧ ¹⁰ Kalo ita hadomi ema seluk, ita la halo aat baa nia. Lia nia na'ak, kalo ita hadomi malu nohuun, ita hala'ok Na'i Maromak Ukun-badu hotu-hotu.

La kleur ona, Kristus atu namaan aan mai nikar

¹¹ La kleur ona, Yesus Kristus atu namaan aan mai nikar sori ita nosi a'aat raiklaran ne'e. Emi

✧ **13:7** Mateus 22:21; Markus 12:17; Lukas 20:25 ✧ **13:9** Ema Isra'el Sai Nosi Mesir 20:13-15, 17; Hanoin Hikar Dalan Moris 5:17-19, 21; Ukun-badu Na'ilulik 19:18; Mateus 22:39; Markus 12:29-31

hatene Niakaan oras sori ita, kre'is ti'an. Dadi, emi musti harui aan moris hadomi malu. Uluk, ita toba. Mais oras ne'e, ita musti hadeer ona!
¹² La kleur, kalan mohu ona, loron atu mai. Keta moris hanesan ema mak nalo aat iha makukun, tan nanoin la noo ema mak naree nia. Oras ne'e, ita musti dadi nu'u sondadu mak moris iha kroman, nodi ro'at-meik nariik metin nalo di'ak.
¹³ Ita musti moris loos, nebee ema naree itakaan hahalok di'ak. La di'ak kalo ita hemu bele-bele to'o lanu. La di'ak kalo ita halo lia kfo'er. La di'ak kalo ita hakaat malu. La di'ak kalo ita hirus ema tan la beer sia liu ita. ¹⁴ Di'ak liu, filas neon dadi hanesan itakaan Na'in Yesus Kristus. Ita keta tuir a'aat iha neon laran mak naruka ita halo sala, mais ita musti hetu neon.

14

Keta hasalak emikaan mamaluk sarani sia

¹ Ema sarani balu fiar baa Na'i Yesus ti'an, mais sia sei la natene lia wa'in, tan siakaan fiar sei la biit dauk. Masik nunia moos, simu sia no keta hasalak sia baa lia oi-oik. ² Ema sarani balu naneo na'ak, ema sarani bele naa saa dei. Mais balu mak fiar la biit, naneo na'ak, ema sarani musti naluli na'an nodi naa modo dei. ³ Mais rona! Ema mak noran bele naa sa-saa dei, keta nasalak ema mak naluli na'an. Nunia moos, ema mak naluli na'an, keta nasalak ema mak naa na'an. Tan Na'i Maromak simu sia hotu.

⁴ Kalo o masalak ema seluk eman, o maneo o ne'e see? O moo beran saa atu tula sala baa nia? Nia lahoos okaan ema. Nfiakaanulun dei mak noo beran atu nakotu saa mak nia nalo nia, kona ka lale. Niakaanulun mak bele babilan nia to'o nia dadi di'ak.

⁵ Ema sarani balu naneo na'ak, loron ida di'ak liu nosi loron seluk sia. Balu naneo na'ak, loron hotu-hotu manesak. Ema ida-idak musti nakotu du'uk nosi lia nia. ⁶ Maluk mak naneo loron ida di'ak liu nosi loron seluk, nodi loron nia nakneter itakaan Na'in. Maluk mak naa na'an, naa nodi nakneter itakaan Na'in, tan nia sera dodan baa Na'i Maromak. Maluk mak naluli na'an, nia moos nakneter itakaan Na'in, tan nia moos sera dodan baa Na'i Maromak.✧

⁷ Baa oras ita moris, ita la moris tuir itakaan beer du'uk. Nunia moos baa oras ita mate, la mate tuir itakaan beer du'uk. ⁸ Kalo ita sei moris, ita talin malu ho itakaan Na'in. Kalo ita mate, ita sei talin malu ho Nia. Dadi, masik ita moris ka, mate ka, ita sei dadi Niakaan ema. ⁹ Kristus mate hotu moris nikar atu dadi Na'in bodik ema mak mate no ema mak sei moris.

¹⁰ Dadi tan saa o foti aan nu'u ema makotu lia, modi masalak okaan maluk sarani? Tan saa o titu maraik nia? Keta malu'a ma'ak, ita ida-idak musti baa hataa Na'i Maromak baa oras Nia leno itakaan hahalok ida-idak.✧ ¹¹ Hori uluk Yesaya nakerek iha Hakerek Moon na'ak,

“Itakaan Na'in katak na'ak,
‘Ema hotu-hotu atu nakni'a
lo'u-sudur baa Ha'u.

Ema hotu-hotu atu nodiibun du'uk katak sain
na'ak,

Ha'u mak siakaan Na'in,
tan Ha'u ne'e, Maromak.’”✧

¹² Tan lia nia, keta malu'a ma'ak, ita ida-idak musti hataa baa oras Na'i Maromak nusu lia nosi itakaan hahalok.

✧ 14:6 Kolose 2:16 ✧ 14:10 2 Korintus 5:10 ✧ 14:11 Yesaya 45:23

Keta hahonu emikaan mamaluk sarani sia

¹³ Uluk emi iha Roma tula sala baa malu. Mais oras ne'e, keta ona. Di'ak liu, ita hakotu nune'e: ita keta halo itakaan mamaluk sia sidi ain. Ita keta buka malu ain atu hahonu sia baa sala.

¹⁴ Tan ha'u ktalin malu ko Na'i Yesus, ha'u katene fukur no kfiar iha ha'ukaan neon nune'e: la noo saa mak luli iha Na'i Maromak oin. Mais kalo ema ida naneo na'ak, saa ida bele nalo nia sasobo to'o nia la bele namulak tenik, habusik nia naluli baa. ¹⁵ Kola knaninuk kosi haa na'an. O maa na'an, mais okaan maluk neon susar tan okaan hahalok nia. Kalo o maa naan bei-beik, ne'e na'ak, o la madomi nia. O musti metu neon! Keta maa naan kalo hahalok nia nahaat okaan maluk! Keta malu'a ma'ak, Kristus moos mate bodik nia. ¹⁶ Kalo metu neon nunia, ema la nasalak o baa lia mak o du'uk moran di'ak.

¹⁷ Hanoin di'a-di'ak! Na'i Maromak mak itakaan Na'in. Mais ita la dadi Niakaan renu, tan ita tuir ukun-badu haa-hemu. Lale. Mais ita dadi Niakaan renu, tan ita talin malu ho Niakaan Kmalar Lulik. Ita bele moris loos no dame malu no neon di'ak. ¹⁸ Ema mak moris nodi serwisu tuir Kristus nunia, nalo Na'i Maromak neon di'ak. Ema raiklaran moos mose nia.

¹⁹ Tan baa nia, ita musti harui aan atu moris dame malu, hodi hakbiit malu neon. ²⁰ Keta, tan baa lia haa-hemu dei, o mahaat saa mak Na'i Maromak serwisu iha ema seluk neon. Na'i Maromak na'ak ti'an, ema bele naa sa-saa dei, tan sa-saa nia, hotu-hotu moos. Mais kalo o malo lia mo okaan maluk tan lia haa-hemu, ne'e na'ak, o sala ti'an. Keta nunia! ²¹ Di'ak liu, o metu neon keta maa na'an, keta memu anggor ween, keta malo sa-saa seluk, kalo hahalok nia nalo okaan maluk monu baa sala.

²² Lia badak nune'e: kalo o makotu lia ti'an mo Na'i Maromak ma'ak, o bele maa-memu saa, rai baa neon dei. Lalika ma'ak baa ema. O moos lalika buka tenik atu matene lia nia loos, ka lale, tan o makotu ti'an. ²³ Mais kalo o maa buat ida modi neon ruak tan moran sala, Na'i Maromak tula sala baa o, tan o la malo tuir saa mak o fiar iha okaan neon laran. Kalo o atu malo sa-saa, mais o fiar ma'ak hahalok nia la loos iha Na'i Maromak oin, ne'e na'ak, o malo sala.

15

Harui aan hodi hakbiit ema seluk siakaan fiar

¹ Ita mak fiar biit musti haterus aan ho maluk mak sei la fiar biit dauk. La furak kalo ita moris halo itakaan neon di'ak dei. ² Ita ida-idak musti harui aan moris halo neon di'ak bodik maluk sarani sia, nebee siakaan fiar hetak biit. ³ Yesus Kristus la moris nalo Nia du'uk neon di'ak, mais Nia moris nalo Na'i Maromak neon di'ak. Lia nia hakerek ti'an iha Hakerek Moon na'ak, "Siakaan lia fuan kasalak baa O,

kona no baa Ha'u." ☆

⁴ Hotu-hotu mak Na'i Maromak naruka ema nakerek iha Hakerek Moon dadi hanorin bodik ita. Hanorin nia natudu dalan nebee ita haterus aan no neon boot. Ita moos bele haloon baa Na'i Maromak hodi neon metin.

⁵ Na'i Maromak nakbiit itakaan neon, nebee ita bele haterus aan. Ha'u kamulak kodi kakro'an baa Nia, nebee nalo emi moris neon ida, tuir Yesus Kristus beer. ⁶ Nebee, emi hotu-hotu tonuhaboot Na'i Maromak bele-bele. Tan Nia mak itakaan Na'in Yesus Kristus, Niakaan Ama.

Ita musti hafoli malu

☆ 15:3 Kananuk Sia 69:8

⁷ Ita musti hafoli malu, hanesan Kristus nafoli ita. Kalo ita moris nunia, ema foti-nahaas Na'i Maromak naran. ⁸ Lia nune'e: Kristus nalo aan hanesan ema ain-liman atu natetuk lia hotu-hotu mak Na'i Maromak nameno ti'an bodik ema Yahudi siakaan bei uluk sia. Hodi nunia, ema hotu-hotu bele natene na'ak, Na'i Maromak dale loos. ⁹ Etuk, ema klubun seluk mak lahoos Yahudi sia moos tonu-naboot Na'i Maromak. Tan sia natene na'ak, Nia dodan ita hotu-hotu. Uluk, Na'i Daud nakerek kedan lia nia iha Hakerek Moon na'ak,

“Ha'u atu kfoti-kahaas Maromak naran
iha ema klubun seluk oin.

Ha'u atu kananu kananuk tonun baa Maromak
iha ema klubun seluk oin.”✠

¹⁰ Bei Musa moos nakerek na'ak,

“Hei! Emi mak ema matak hosi fatin seluk sia!
Haboot neon hamutuk ho
Na'i Maromak eman sia.”✠

¹¹ Na'i Daud nakerek tenik na'ak,

“Emi hosi klubun seluk sia!
Baa katak ema hotu-hotu nosi lia Maromak
Niakaan maka'as,
nebee sia tuir tonun itakaan Na'in.”✠

¹² Bei Yesaya moos nakerek na'ak,

“Isai oan Daud niakaan husar-binan ida
atu tadu mai.

Nia atu kaer ukun baa ema klubun seluk sia.
Sia natene ti'an na'ak, Nia atu mai.

Sia no'i nein Nia,
tan sia natene ti'an na'ak, Nia ne'e,
see.”✠

✠ **15:9** 2 Samuel 22:50; Kananuk Sia 18:50 ✠ **15:10** Hanoin Hikar Dalan Moris 32:43 ✠ **15:11** Kananuk Sia 117:1 ✠ **15:12** Yesaya 11:10

¹³ Ita haloon baa Na'i Maromak, mak abut nosi hotu-hotu. Nebee, emi foo leet baa Niakaan Kmalar Lulik, nodi Niakaan beran, nalo emi hetak fiar baa Nia, to'o emi neon di'ak no metin.

Paulus nakerek nosi niakaan serwisu bodik Na'i Maromak

¹⁴ Mamaluk sia! Ha'u katene tebe-tebes ka'ak, emikaan neon nakonu no lia di'ak sia. Emi hatene lia wa'in to'o bele foo lia tate'an baa malu. ¹⁵ Ha'u kaberan aan kalo hakerek ne'e to'o malorek, tan kakara foo katene baa emi dala ida tenik nosi lia oi-oik. Ha'u kalo nune'e, tan Na'i Maromak natudu laran di'ak baa ha'u, ¹⁶ baa oras foti ha'u dadi baa Yesus Kristus ain-liman. Hotu, Nia naruka ha'u kbaa keke Manfatin Di'ak baa ema mak lahoos Yahudi sia. Kala'ok ha'ukaan serwisu ne'e baa sia, hanesan na'ilulik nala'ok niakaan serwisu atu foo sera baa Na'i Maromak. Hodi nunia, Kmalar Lulik nalo sia dadi moos, to'o Na'i Maromak simu sia.

¹⁷ Tan ha'u ktalin malu ko Yesus Kristus, ha'u kbele foti oin dale kosi ha'ukaan serwisu bodik Na'i Maromak. ¹⁸ Ha'u la kaksakar aan dale lia seluk. Ha'u kdale loos lia Kristus no serwisu mak Nia latan baa ha'u. Ha'u kdale ka'ak, ema lahoos Yahudi sia nanono baa Kristus ti'an, tan ha'ukaan dalen no ha'ukaan hahalok mak natudu dalan baa sia. ¹⁹ Kristus moos latan beran baa ha'u nosi Maromak Kmalar Lulik, nebee ha'u kbele kalo tadak blaar oi-oik. Nia latan beran nia, nebee ha'u kbele katudu ka'ak, Kristus nia, see. Kodi nunia, ha'u keke lia hotu-hotu nosi Kristus Manfatin Di'ak baa ema iha fatin hotu-hotu. Ha'u keke kasirin kosi kota Yerusalem, to'o rai Ilirikum mak kre'is baa Italia.

²⁰ Hori uluk aan, ha'u kanoin ka'ak, "Ha'u kmusti

kanorin lia Kristus baa ema mak sei la dala ida dauk rona Niakaan Manfatin Di'ak!" La di'ak kalo ha'u kanorin iha fatin mak ema seluk nanorin ti'an. ²¹ Tan Hakerek Moon na'ak,

"Ema mak sei la dala ida dauk rona lia nosi Nia, nosi ikus, sia atu naree Nia.

Ema mak sei la dala ida dauk natene sa-saa nosi Nia,
nosi ikus, sia atu natene lia nosi Nia."✧

Paulus nakotu lia atu baa kota Roma

²² Tan ha'u kserwisu kasirin rai, ha'u ksei la baa karee emi dauk.✧ ²³ Mais oras ne'e, ha'ukaan serwisu iha ne'e mohu ti'an. Kleur ti'an, nosi tinan baa tinan, ha'u kbeer baa karee emi. ²⁴ Ha'u atu kbaa rai Spanyol, dadi ha'u kbeer tuli karee emi. Kalo ha'u ktuli heik ti'an iha emi, kaloon emi moos bele tulun ha'u hodi selu osan dalan bodik liu baa Spanyol.

²⁵ Mais ha'u kakara baa uluk Yerusalem atu kaliku Na'i Yesus eman makfiar sia iha nebaa. ²⁶ Itakaan mamaluk sia iha rai Makedonia no rai Akaya foo osan ti'an atu hodi tulun ema makfiar mokit sia iha Yerusalem.✧ ²⁷ Sia nakara nalo nunia, tan sia noran natusan baa itakaan mamaluk sia iha Yerusalem. Ema raiklaran tomak simu ti'an lia di'ak mak uluk Kmalar Lulik foo baa ema Yahudi. Dadi, fatan kalo mamaluk sarani nosi fatin seluk, nodi siakaan sasoin, tulun mamaluk Yahudi.✧

²⁸ Kalo ha'u kala'ok serwisu nia kodi foo tulun baa itakaan mamaluk iha Yerusalem ti'an, ha'u ktuli karee emi baa oras ha'u kbaa Spanyol.

✧ 15:21 Yesaya 52:15 ✧ 15:22 Roma 1:13 ✧ 15:26 1 Korintus 16:1-4 ✧ 15:27 1 Korintus 9:11

²⁹ Ha'u kmai ne'e, ha'u kodi matak-malirin kosi Kristus.

³⁰ Mamaluk sia! Ita talin malu ho itakaan Na'in Yesus Kristus. Kmalar Lulik moos nalo ita hadomi malu. Etuk, ha'u kakara emi hamulak tebe-tebes, nebee Na'i Maromak tulun ha'u.

³¹ Nebee, Nia daka ha'u iha rai Yudea, nebee ema mak la fiar baa Na'i Yesus keta nalo aat baa ha'u. Nebee, baa oras ha'u kbaa kaliku mamaluk sarani iha Yerusalem, sia simu ha'u. ³² Kalo Na'i Maromak nakara, ha'u kbele mai karee emi kodi neon di'ak, nebee ha'u kbele kanawa sala-sala lai hodi hakbiit malu neon. ³³ Ha'u moos kamulak kodi kakro'an, nebee Na'i Maromak namutuk no emi. Tan Nia mak foo moris manek no dame. Tebes!

16

Paulus solok tabe bodik mamaluk sia iha Roma

¹ Ha'u kodi hakerek ne'e atu kfoo katene baa emi kosi itakaan bii Febe. Sia foti nia ti'an atu lituk hutun sarani iha kota Kengkrea. ² Ha'u kusu nebee, emi simu nia di'a-di'ak tan nia moos talin malu no itakaan Na'in. Haliku nia di'a-di'ak no hato'o saa mak nia buka, tan lia nia fatan bodik ema sarani. Hori uluk, nia tulun ha'u ko ema wa'in.

³ Ha'u ksolok tabe baa bii Priskila no la'en, mau Akila. Ami hala'ok bele-bele serwisu wa'in bodik Yesus Kristus.✧ ⁴ Sia rua sori ha'u, to'o sia kre'is mate. Mais lahoos ha'u kmesan dei mak sera dodan baa sia. Tan ema lahoos Yahudi mak sarani ti'an iha raiklaran tomak moos, sera dodan tan siakaan hahalok di'ak nia.

✧ **16:3** Kristus Klosan Lian 18:2

- 5 Ha'u ksolok tabe baa ema hotu-hotu mak libur malu atu namulak iha Priskila no Akila uman.
- Ha'u ksolok tabe baa mau Epenetus, ha'ukaan belun. Nia, ema dala uluk mak fiar baa Kristus iha rai Asia.
- 6 Ha'u ksolok tabe baa bii Mia. Nia serwisu susi ruin iha emikaan leet.
- 7 Ha'u ksolok tabe baa mau Andronikus no mau Yunias. Sia rua, ema Yahudi nu'u ha'u. Sia fiar baa Kristus uluk ha'u. Sia moos tama bui namutuk no ha'u. Sia, Na'i Maromak klosan. Ema wa'in natene sia.
- 8 Ha'u ksolok tabe baa mau Ampliatus. Kadomi nia, tan nia talin malu no itakaan Na'in.
- 9 Ha'u ksolok tabe baa mau Urbanus. Nia moos nala'ok Kristus serwisu namutuk no ami.
- Ha'u ksolok tabe baa mau Stakis mak ha'u kadomi.
- 10 Ha'u ksolok tabe baa mau Apeles. Nia kona sokur, mais borut ti'an. Malorek ti'an, nia fiar tebes baa Kristus.
- Ha'u ksolok tabe baa mau Aristobulus no familin hotu-hotu.
- 11 Ha'u ksolok tabe baa mau Herodion. Nia ema Yahudi nu'u ha'u.
- Ha'u ksolok tabe baa Narkisus no familin hotu-hotu mak fiar baa Kristus ti'an.
- 12 Ha'u ksolok tabe baa bii Trifena no bii Trifosa. Sia moos nala'ok serwisu bodik itakaan Na'in.
- Ha'u ksolok tabe baa bii Persis, ha'ukaan belun. Nia moos serwisu susi ruin bodik itakaan Na'in.
- 13 Ha'u ksolok tabe baa mau Rufus. Itakaan Na'in mak boi nia.

Ha'u ksolok tabe baa mau Rufus inan. Nia hanesan ha'ukaan inan du'uk.✧

14 Ha'u ksolok tabe baa mau Asinkritus, mau Flegon, mau Hermes, mau Patrobas, mau Hermas, no mamaluk hotu-hotu mak nein no sia.

15 Ha'u ksolok tabe baa mau Filologus, bii Yulia, mau Olimpas, mau Nereus no ni-akaan alin fetu, no mamaluk sarani hotu-hotu mak namutuk no sia.

16 Kalo emi haklibur, tene malu hodi tabe kabaas. Kristus Niakaan hutun sarani hotu-hotu iha ne'e solok tabe baa emi.✧

Paulus foo lia tate'an

17 Mamaluk sia! Ha'u kodi neon todan, kusu emi atu daka aan di'a-di'ak. Tan noo ema iha emikaan leet mak buka dalan atu fa'e karin emi, nodi rai di'a atu naloti emi. Hanorin mak sia katak baa emi, sakar hanorin mak ami hanorin baa emi ti'an. Dadi, keta hadulur ho ema nunia sia! 18 Sia la serwisu bodik itakaan Na'in Yesus Kristus. Mais sia serwisu buka sotir du'uk. Sia dale namina aan baa ema mak sei la natene dauk dalan nabee mak di'ak, no dalan nabee mak aat. Sia moos dale namidar aan nodi be'ur ema.

19 Ema hotu-hotu rona ti'an na'ak, emi tuir Na'i Maromak beer nohuun. Etuk, ha'u neon boot tan emi. Masik nunia moos, ha'u kakara nebee emi hatene lia di'ak, no keta kahur lia aat. 20 Na'i Maromak mak foo ita moris manek, dame no mamatek. La kleur ona, Nia atu nadodok diabu ulun beran iha emikaan moris. Ha'u kaloon nebee itakaan Na'in Yesus Kristus natudu laran di'ak baa emi.

✧ **16:13** Markus 15:21 ✧ **16:16** 1 Korintus 16:20; 1 Tesalonika 5:26

21 Ali Timotius serwisu namutuk no ha'u.
Nia moos solok tabe baa emi.

Mau Lukius, mau Yason, no mau Sosipater
moos solok tabe. Sia nia, ema Yahudi nu'u
ha'u.☆

22 (Ha'u ne'e, Tertius, mak kalo hakerek ne'e,
tuir saa mak mau Paulus naruka. Ha'u
moos ksolok tabe baa emi, tan itakaan
Na'in manesak.)

23 Ha'u kein heik iha mau Gayus uman.
Mamaluk sarani hotu-hotu iha ne'e libur
malu atu namulak iha niakaan uma.
Gayus moos solok tabe.

Mau Erastus, makaer osan kota, no itakaan
maluk Kuartus moos solok tabe.☆

24 [Ha'u kakro'an, nebee itakaan Na'in Yesus
Kristus, natudu laran di'ak baa emi hotu-hotu.
Nunia tebes!]*

Na'i Maromak maka'as kaliuk!

25 Na'i Maromak noo beran atu nakbiit emi
nodi Niakaan Manfatin Di'ak. Ha'u kanorin
Manfatin nia baa oras ha'u keke lia Yesus Kristus
baa ema. Oras ne'e, Na'i Maromak dale loke
fore baa ita ti'an, lia subar hotu-hotu nosi Kristus
mak uluk la malorek no ema sei la natene dauk.

26 Oras ne'e, lia isin nosi Maromak mako'an
uluk aan siakaan hakerek iha Hakerek Moon,
malorek ti'an. Na'i Maromak, mak la natene
mate, babilan nebee ema nosi klubun hotu-hotu
bele natene lia subar nia isin. Hodi nunia, sia
bele fiar baa Kristus, no nalo tuir Na'i Maromak
beer. 27 Nia mesan dei, mak Maromak. Nia

☆ **16:21** Kristus Klosan Lian 16:1 ☆ **16:23** Kristus Klosan Lian
19:29; 1 Korintus 1:14; 2 Timotius 4:20 * **16:24** Hakerek Moon
lia Yunani la nakerek tohar 24 ne'e.

mesan dei, mak matenek kaliuk. Tonu-haboot
Nia, tan ita talin malu ho Yesus Kristus ti'an.
Nunia tebes!

Ha'ukaan hakerek to'o ne'e dei.

Dame,

Paulus

Tetun Alkitab
Genesis and the New Testament in the Tetun Belu
language of Indonesia and East Timor
Kejadian dan Perjanjian Baru dalam bahasa Tetun
Belu. Genesis eo Novo Testamento em língua Tétum
Belu.

copyright © 2013 Unit Bahasa dan Budaya

Language: Tutun Belu (Tetun)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

66336204-8208-5358-97ab-2b85b8c3392e